

Годишен консолидиран  
финансов отчет

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД

и доклад за дейността на

за 2022 година

**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**  
**КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

---

Съдържание:

1. Годишен консолидиран доклад за дейността	21 страници
2. Одиторски доклад	4 страници
3. Годишен консолидиран финансов отчет	87 страници

**Годишен консолидиран доклад**  
**за дейността**  
**на Група Централен депозитар за 2022 г.**

<b>Съдържание</b>	<b>Стр.</b>
<b>Доклад за дейността</b>	
Въведение	2
Информация за Група Централен депозитар АД	2
Собственост, правен статут и управление	3
Информация за дейността на Група Централен депозитар АД	7
Правна рамка	7
Международни отношения	10
- Проектът TARGET2-Securities /T2S/	10
-- Корпоративни действия	13
Търговия	15
Услуги за емитенти и обслужване на корпоративни действия	16
Обслужване на особени залози и други обезпечения	17
Клиър екс АД	18
БД Консулти ООД	18
Финансово състояние на Група Централен депозитар	19
Финансови рискове	20
Научно изследователска и развойна дейност	20
Събития след края на отчетния период	21

## ***Въведение***

Годишният консолидиран доклад за дейността на Група Централен депозитар дава информация за важните събития, настъпили през 2022 г., като са взети под внимание основните показатели на дейността, съпроводени със съответните анализи и изводи. Очертани са основните тенденции в развитието на капиталовия пазар, направен е достоверен преглед на развитието и резултатите от дейностите и състоянието на дружествата, включени в консолидирания отчет като цяло и са описани основните рискове и несигурности, пред които те са изправени.

### ***1. Информация за Група Централен депозитар АД***

Група Централен депозитар включва дружеството-майка и двете негови дъщерни дружества.

#### ***Дружество-майка***

Централен депозитар АД (Дружеството-майка) е търговско дружество, създадено през 1996 г. за поддържане на националната регистрационна система и система за сетълмент корпоративни безналични ценни книжа. Дружеството-майка е със седалище и адрес на управление гр.София, ул. “Три уши” № 6 и е регистрирано от Софийски градски съд с решение № 1/29.08.1996 г. фирмено отделение по фирмено дело № 109211 по описа за 1996 г.

#### ***Дъщерни дружества***

Към 31.12.2022 г. дъщерни дружества в Групата са:

- Клиър Екс АД - акционерно дружество, учредено на 16.04.2020 г. Дружеството е със седалище и адрес на управление гр. София, ул. “Три уши“ 6. Дружеството е вписано в Търговския регистър на 16.04.2020г. с ЕИК 206077945. Учредено е без срок.
- БД Консулти - дружество с ограничена отговорност, учредено на 16.04.2020 г. Дружеството е със седалище и адрес на управление гр. София, ул. “Три уши“ 6.

Дружеството е вписано в Търговския регистър на 16.04.2020г. с ЕИК 206077735. Учредено е без срок.

## 2. Собственост, правен статут и управление

### *Дружество-майка*

Централен депозитар АД (Депозитарът/Дружеството) е непублично акционерно дружество. Към 31 декември 2022 г. капиталът на Дружеството е разпределен в 14,000 броя безналични поименни акции с номинална стойност на една акция - сто лева. С решение на Общото събрание на акционерите, проведено на 22.06.2009 г., на основание чл. 246, ал.4 от Търговския закон, капиталът на Дружеството е увеличен от 100,000 лева на 1,000,000 лева чрез увеличение на номиналната стойност на една акция от 10 лв. на 100 лв. Увеличението на капитала е с част от средствата във фонд „Резервен”. През 2022г. Дружеството увеличи капитала си, чрез емитиране на нови 4,000 броя безналични акции с номинал 100 лв. до 1,400,000 лева.

Разпределението на акционерния капитал на дружеството-майка е както следва:

	<i>31.12.2022</i>	<i>31.12.2021</i>
	<i>% участие</i>	<i>% участие</i>
• Министерство на финансите	43.70	43.70
• Българска Фондова Борса - София АД	4.51	6.21
• Банки	32.85	37.01
• Други	18.94	13.08
	<hr/>	<hr/>
	<b>100.00</b>	<b>100.00</b>

Възложените специални функции на Централния депозитар определят и специфичните характеристики на неговия правен статут, регламентирани в Закона за публично предлагане на ценни книжа, както следва:

- фонд “Резервен” се формира по общия ред на Търговския закон;
- Дружеството-майка формира печалба за целите на данъчното облагане (от 30.07.2011 г.) и за разпределение в полза на акционерите си;
- източници за набиране на средства в гаранционния фонд са отчисления на база приходите от дейността на депозитара (от 30.07.2011 г.) съгласно условията и реда, определени с неговия правилник;
- до 10% от капитала на Централния депозитар може да се притежава от акционери извън Министерството на финансите; Българска народна банка; регулирани пазари, съответно пазарни оператори в случаите, когато са различни лица от регулирани пазари; чуждестранни депозитарни и клирингови институции.

За Централния депозитар не се открива производство по несъстоятелност, както и не може да бъде прекратен само въз основа на решение на Общото събрание.

Централен депозитар АД има едностепенна система на управление със Съвет на директорите. Към 31.12.2022 г. ръководството на Дружеството-майка, в лицето на Съвета на директорите е в състав:

Апостол Апостолов – председател;

Васил Големански – член;

Надя Даскалова – член;

Теодора Ангелова – член;

Ангел Рабаджийски – член.

Дружеството се представлява от Васил Големански - Изпълнителен директор.

### ***Дъщерни дружества***

Управлението на дъщерните дружества е както следва:

- Клиър Екс АД има едностепенна система на управление със Съвет на директорите. Към 31.12.2022 г. ръководството на Дружеството, в лицето на Съвета на директорите е в състав:

Калина Ангелова - Николова – председател;

Добри Варадев – член;

Георги Караджов – член;

Дружеството се представлява от Георги Караджов - Изпълнителен директор.

- БД консулти ООД се представлява от Управител – Искрен Николов

### ***Структура на групата и предмет на дейност***

Структурата на Групата включва Централен депозитар АД, като дружество-майка и посочените по-долу дъщерни дружества:

	<b>31.12.2022</b>	<b>31.12.2021</b>	<b>Дата на</b>
	<b>участие</b>	<b>участие</b>	<b>придобиване на</b>
	<b>%</b>	<b>%</b>	<b>контрол</b>
Клиър Екс АД	60.00 %	60.00 %	16.04.2020 г.
БД Консулти ООД	62.3 %*	50.02 %	16.04.2020 г.

*\*ефективен процент през Клиър Екс АД*



### *Предмет на дейност на Дружеството-майка*

Централният депозитар поддържа националната регистрационна система за безналични ценни книжа и осъществява:

- регистриране на безналични финансови инструменти и на прехвърляния на безналични финансови инструменти, както и съхранение и поддържане на данни за безналични финансови инструменти чрез откриване и водене на сметки на техните емитенти и притежатели;
- клиринг и сетълмент на сделки с безналични финансови инструменти, включително водене на парични сетълмент сметки и извършване на плащания във връзка със сделки с безналични финансови инструменти;
- администриране на безналични финансови инструменти, включително водене на книга на притежателите на безналични финансови инструменти, разпределяне на дивиденди, лихви и други плащания;
- регистриране на особени залози върху безналични финансови инструменти;
- блокиране и деблокиране на безналични финансови инструменти;
- предоставяне на други предвидени в неговия правилник услуги.

Съгласно промените в Наредба № 8 на КФН за Централния депозитар (ДВ бр. 24 от 12.03.2014 г.), депозитарът поема функциите на оператор на системата с окончателност на сетълмента за сделките с финансови инструменти по смисъла на Закона за платежните услуги и платежните системи с цел осигуряване на сетълмент на сделки с безналични финансови инструменти.

Централният депозитар осигурява ефективно функциониране на националната регистрационна система за безналични финансови инструменти и на оперираната от него система за сетълмент в условията на надеждност и сигурност при осъществяване на сделките и съхраняване на информацията, както и пълна прозрачност на условията по предлаганите от него услуги.

***Предметът на дейност на дъщерните дружества е както следва:***

Основният предмет на дейност на Клиър Екс АД по регистрация включва извършване на услуги като клирингова къща във връзка със сделки с електрическа енергия, природен газ и стоки, сключени на организиран пазар, както и други дейности разрешени от закона. Към датата на изготвяне на консолидирания финансов отчет дружеството е в процес на получаване на необходимите по закон разрешения за започване на дейността си.

Основният предмет на дейност на БД Консулти ООД включва административно, финансово и деловодно обслужване, както и други дейности разрешени от закона. Дружеството-майка и неговите дъщерни дружества извършват своята дейност в България.

Към 31.12.2022 г. общият брой на персонала в Групата е 45 служители (31.12.2021 – 44 служители).

***3. Информация за дейността на Група Централен депозитар АД***

Основни аспекти от дейността на дружеството-майка през 2022 г. са следните

***Правна рамка***

***Правилник за дейността на ЦД АД – изменения и допълнения през 2022 г.***

С решение на КФН № 203-ЦД от 15.03.2022г. бяха одобрени изменения и допълнения на Правилника за дейността на ЦД АД с цел въвеждане и осигуряване на прилагането на изискванията на Делегиран Регламент (ЕС) 2018/1229 на Комисията от 25 май 2018 г. за допълване на Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти за дисциплина при сетълмента (Регламент 2018/1229), както и на Делегиран регламент (ЕС) 2017/389 на Комисията от 11 ноември 2016 година за допълване на Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на параметрите за изчисляване на паричните санкции за неуспешен сетълмент и на операциите на ЦДЦК в приемащите държави членки (Регламент 2017/389).

Промените в Правилника са в следните насоки:

Разпоредбата на чл. 30 от Правилника бе съобразен в съответствие с изискванията на Регламент 2017/389 за изчисляване на паричните санкции за неуспешен сетълмент и на операциите на ЦДЦК и приложението към него. Предвиди се санкциите да се изчисляват, налагат, събират и разпределят в съответствие с изискванията на раздел 2 от Регламент 2018/1229. Сумите по наложените санкции за закъснение на сделки с финансови инструменти ще се разпределят служебно от ЦД АД по сметките на участниците в системата за клиринг и сетълмент, които са засегнати от неуспешния сетълмент при последната сетълмент обработка на системния ден, следващ деня на сетълмента. На същия ден ЦД АД следва да уведомява участниците в системата за клиринг и сетълмент за приложените санкции.

Съгласно указание от КФН, във връзка със становище на БНБ при изчисляване на паричните санкции по чл. 30, ал. 1 т. 2 , б. "а" се прилага временен подход, а именно: предложени от БНБ алтернативен лихвен процент - основният лихвен процент, обявяван съгласно чл. 35 от Закона за БНБ, плюс разликата между лихвения процент по пределното кредитно улеснение на ЕЦБ и лихвения процент по основните операции по рефинансиране на ЕЦБ. Посоченият подход ще се прилага до окончателно уточняване на позицията на Европейската комисия по предложения от БНБ лихвен процент, след което ще бъде публикувана допълнителна информация.

Съгласно чл. 137 от Правилника, ЦД АД следва да докладва на компетентния орган и да оповестява на интернет страницата си случаите на неуспешен сетълмент по реда на чл. 14 и чл. 15 от Регламент 2018/1229.

През отчетния период няма постъпили вътрешни сигнали от служители на ЦД АД за нарушения на европейското и национално законодателство, на актовете по прилагането му, както и на вътрешните правилници и процедури.

През отчетния период няма постъпили официални жалби от клиенти на ЦД АД.

Дирекция „Правомерност“ осигуряваше своевременен контрол и правно съдействие относно работата на отделните структурни звена на ЦД АД, вкл. функциите по наблюдение за промените в законодателството и тяхното отразяване в съответните вътрешни документи, информирание на ръководството и служителите за всички промени, отнасящи се до

горепосочените области; консултиране и оказване на съдействие на лицата, отговорни за извършваните от ЦД АД услуги; консултиране на висшето ръководство относно прилагането на действащите регулации, добри практики и стандарти съгласуване на проекти на решения и други актове на висшето ръководство от гледна точка на тяхната законосъобразност и др.

Дирекция „Правомерност“ осигури правно съдействие при предоставяне на информация на всички одитиращи екипи.

#### *Съществени събития, свързани с дейността на ЦД АД през 2022 г.*

Участие в подготовка, организация и провеждане в изпълнение на решенията на извънредно общо събрание на акционерите на ЦД АД през 2021 г. и на редовно общо събрание на акционерите през 2022 г.

На 25 ноември 2021 г. бе проведено извънредно общо събрание на акционерите на ЦД АД. Общото събрание на акционерите прие решение за увеличение на капитала на „Централен депозитар“ АД чрез издаване на нови акции.

През 2022 г. увеличението на капитала на „Централен депозитар“ АД се проведе успешно и съответната промяна бе вписана в ТРРЮЛНЦ под № 20220225112955. Капиталът на дружеството се увеличи от 1 000 000 (един милион) лева на 1 400 000 (един милион четиристотин хиляди) лева чрез издаване на нови 4 000 (четири хиляди) броя обикновени поименни безналични акции, всяка една с право на един глас, номинална стойност 100 (сто) лева и емисионна стойност 570 (петстотин и седемдесет) лева.

На 30.06.2022 г. се проведе редовно общо събрание на акционерите на „Централен депозитар“ АД. Общото събрание прие следните решения:

- прие доклада на Съвета на директорите за дейността на дружеството през 2021 г.;
- прие годишния финансов отчет на дружеството за 2021 г., заверен от регистрирания одитор - одиторско предприятие „АФА“ ООД и доклада на одиторско предприятие;
- прие консолидирания годишен финансов отчет на дружеството за 2021 г., заверен от регистрирания одитор - одиторско предприятие „АФА“ ООД и доклада на одиторско предприятие;

- прие решение относно печалбата на дружеството, реализирана през 2021 г. в размер на 184,996.61 лв. след отчислените данъци /нетната счетоводна печалба за 2021 г./, да се разпредели между акционерите като дивидент по 13.21 лв. на акция;
- освободи от отговорност членовете на Съвета на директорите на ЦД АД за дейността им по управление на дружеството през 2021 г.;
- избра специализирано одиторско предприятие да извърши одит и заверка на годишния финансов отчет на дружеството за 2022 г., съгласно предложението на Съвета на директорите.

### ***Международни отношения и проекти***

#### ***Участие в проекта TARGET2- Securities / T2S/***

Работна група „Небанков финансов сектор“ към Координационния съвет за подготовка на Република България за членство в еврозоната.

Във връзка с разработения в рамките на работна група „Небанков финансов сектор“ към Координационния съвет за влизане на страната в еврозоната проект на План за действие с конкретни мерки за небанковия сектор към Националния план за въвеждането на еврото в Република България, приет от Координационния съвет за подготовка на Република България за членство в еврозоната, в края на 2021 г., ЦД АД предприе действия по започване на консултации с Европейската централна банка във връзка с процедурата по включване на депозитара в платформата T2S.

КФН, МФ и БНБ бяха надлежно уведомени за започването на действията по присъединяване на ЦД АД към платформата T2S.

Платформата T2S на ЕЦБ полага основите на единна среда за сетълмент на ценни книжа и по този начин допринася за постигането на по-голяма интеграция на европейските капиталови пазари, като същевременно:

- слага край на сложните процедури за трансграничен сетълмент и проблемите, причинени от различните практики за сетълмент;
- улеснява инвеститорите при покупка на ценни книжа в други държави-членки, включително чрез намаляване на разходите за трансграничен сетълмент;
- спомага за обединяване на обезпечения и постигане на по-голяма ликвидност;

- намалява рисковете, свързани със сетълмента и повишава финансовата стабилност чрез използване на парите на централната банка за транзакции в платформата.

През 2022 г. Дирекция „Правомерност“ активно участва в разработването на отделните документи и комуникацията във връзка с развитието на проекта.

През м. юни 2022 г. на ЕЦБ беше предоставена разработена детайлна оценка на системите на ЦД АД, както и подробен правен, функционален, оперативен и технически анализ, чрез които ЦД АД доказва своята готовност да бъде част от мрежата на T2S.

През м. октомври 2022 г. ЦД АД и Европейската централна банка (ЕЦБ) подписаха рамково споразумение (T2S Framework Agreement и T2S Collective Agreement) за присъединяването на ЦД АД към платформата T2S след едногодишен период съвместна работа и сътрудничество между експертни екипи от двете страни. С подписването на споразумението ЦД АД се присъединява към повече от 20 депозитарни институции в Европа, които използват платформата за ежедневната си оперативна работа, свързана със сетълмента на ценни книжа в евро и датски крони. Присъединяването е ангажимент от интеграционните процеси на българския капиталов пазар в европейския капиталов пазар и е значим елемент от присъединяването на България към еврозоната. От стартирането си в рамките на целия Европейски съюз, T2S /платформа за централизиран сетълмент на сделки с ценни книжа на Евросистемата/ е важен фактор за напредъка в интеграцията на финансовите пазари в Европа, като налага общоевропейски и хармонизирани правила за сетълмента на ценни книжа. Данните за 2021 г. показват, че платформата е предпочитан инструмент за сетълмент от всички основни депозитари в Европа, като T2S обработва средно по 700 000 транзакции всеки ден.

Предвид договорената възможност за присъединяване на ЦД АД към T2S на два етапа – първо емисиите финансови инструменти, деноминирани в евро и след това всички останали емисии при приемане на България в еврозоната, ЦД АД ще осигури плавен преход към сетълмент на сделките с българските финансови инструменти в T2S.

Целта на ЦД АД е да се присъедини към T2S през м. септември 2023 г. заедно с централните депозитари на ценни книжа Euroclear Finland, Euroclear Bank и SKDD. Официално потвърждение от ЕЦБ се очаква през първото тримесечие на 2023 г.

Важна част от проекта е процесът на разплащане по сделките със сетълмент в T2S, който за българския пазар ще се извършва през БНБ /системата TARGET - Трансевропейската автоматизирана система за брутен сетълмент на експресни преводи в реално време от ново поколение/.

### ***Промени в действащата нормативна уредба.***

През 2022 г. влязоха в сила промени в Наредба № 8 от 3.09.2020 г. за изискванията към дейността на централните депозитари на ценни книжа, централния регистър на ценни книжа и други лица, осъществяващи дейности, свързани със сетълмента на ценни книжа. Промените са свързани с въвеждане и прилагане на изискванията на Делегиран регламент (ЕС) 2017/389 на Комисията от 11 ноември 2016 г. за допълване на Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на параметрите за изчисляване на паричните санкции за неуспешен сетълмент и на операциите на централните депозитари на ценни книжа в приемащите държави членки и Делегиран регламент (ЕС) № 2018/1229 на Комисията от 25 май 2018 г. за допълване на Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти за дисциплината при сетълмента. Промените касаят изискванията за:

- разработване и приемане на правила и процедури за всяка управлявана от него система за сетълмент на ценни книжа за необходими действия при откриване на процедура по несъстоятелност срещу участници в системата за сетълмент на ценни книжа, срещу друг централен депозитар на ценни книжа, с който има установена връзка, срещу субекти, извършващи сетълмент на паричното рамо от сделки с финансови инструменти чрез централния депозитар на ценни книжа, срещу местата на търговия и други съответни заинтересовани лица в зависимост от установените от централния депозитар на ценни книжа отношения;
- провеждане на ежегодни изпитвания с участниците;
- отчитане на интернализирания сетълмент;
- докладване на случаи на неуспешен сетълмент по чл. 7 от Регламент (ес) № 909/2014;
- обхват и параметри на докладваните данни.

### *Корпоративни действия*

В съответствие с поетите ангажименти по Проекта на ЕЦБ за насърчаване на интеграцията на европейските финансови пазари, както и в пряко следствие от стартиране на процеса по присъединяване към T2S, ЦД АД задълбочи усилията си за достигане на пълна хармонизация с правилата и процедурите за извършване на корпоративни действия (КД), разработени от Съвместната работна група по корпоративни действия (CAJWG-Corporate Actions Joint Working Group) и T2S подгрупа по корпоративни действия (CASG-Corporate Actions Sub-group), доразвити и оценявани от AMI-SeCo (Advisory Group on Market Infrastructures for Securities and Collateral).

Като продължение на активната дейност на депозитора до момента, през годината беше актуализиран новия вариант на Adaptation plan tables, включващи подробен списък на стандартите, оценка на приложимостта и етапите на изпълнението. Основната им цел е оценяване нивото на хармонизация на извършваните КД - основен фактор за ефективното функциониране на паневропейския финансов пазар, безпроблемното прилагане на паричната политика и гарантиране на финансовата стабилност.

В Adaptation plan tables се отчита степента на хармонизация на дълговите ценни книжа, тяхната обработка по цялата попечителска верига, както и адаптирането на съответните съобщения за обработка в ISO 20022. Подготвен е проект за техническо задание, който включва съобщения, които би следвало да се разработят по отношение на корпоративните действия.

Друга инициатива, свързана с наблюдаваните от AMI-SeCo стандарти, в която ЦД АД се включва активно е актуализиране на подробен въпросник, проследяващ динамиката на хармонизационния процес. На тази база ЕЦБ публикува доклад Single Collateral Management Rulebook for Europe (SCoRE), съдържащ анализ на ниво страни-участници, както и агрегираните резултати - в общо-европейски план.

В качеството си на активен участник в инициативите на Консултативната група за пазарни инфраструктури за ценни книжа и обезпечения - AMI-SeCo, ЦД АД участва и в Compliance monitoring exercise, с цел изготвяне на актуална оценка на текущите нива на съответствие със стандартите за корпоративни събития в Европа. Проучването се организира чрез националните групи на заинтересованите страни (National Stakeholder Groups - NSG),



създадени на всеки пазар. Резултатите се оценяват от Групата за корпоративни събития (AMI-SeCo's Corporate Events Group - CEG) и са публично достъпни в доклада Corporate Events Compliance Report.

Обект на анализ са:

- Пазарните стандарти за обработка на корпоративни действия, за приключили и неприключили транзакции;
- Пазарните стандарти за идентификация на акционерите.

С въвеждането на стандартите на местния пазар, Централен депозитар предоставя на своите членове услуги на европейско ниво. Използваната към момента информационна система е в непрекъснат процес на обновяване и модернизиране, което гарантира европейско ниво на обслужване.

Налагането на строги противоепидемични мерки, свързани с разпространението на COVID 19, предопредели в голяма степен проактивното представяне на „Електронната платформа за провеждане на общи събрания (ЕПОС)“, като средство гарантиращо нормалното функциониране на корпоративния живот в условия на пандемия. Провеждането на ОС по електронен път, особено чрез използването на две от възможностите за гласуване - предварително (лично или чрез пълномощник) и online (лично или чрез пълномощник) напълно репликира измененията в ЗППЦК, наложени от пандемията.

През 2022 г. се запази активността от 2021г., на дружествата по отношение на използване на платформата за провеждане на електронни събрания – ЕПОС.

**Търговия**

ПРЕХВЪРЛЯНИЯ / СДЕЛКИ			
ГОДИНА	БОРСОВИ	ИЗВЪНБОРСОВИ	ОБЩО
2020	61 173	926*	62 099
2021	86 861	1246*	88 107
2022	101 023	1172*	102 195

\* Извънборсовите прехвърляния не включват трансферите от наследства, дарения и прехвърляния от собствена към клиентска подметка при посредник

ПРЕХВЪРЛЕНИ ЦЕННИ КНИЖА	
ГОДИНА	БРОЙ
2020	309 311 999
2021	372 425 281
2022	228 202 773

ГОДИНА	СДЕЛКИ С ОБЕКТ НА ТЪРГОВИЯ КИ	РЕГИСТРИРАН И ПЛАЩАНИЯ С КИ КЪМ ДЪРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ	ТРАНСФЕРИ ОТ НАСЛЕДСТВА	ДУБЛИКАТ НА ДЕПОЗИТАРНА РАЗПИСКА
2020	670	92	58	951
2021	707	59	2000	830
2022	499	43	1849	943

БОРСОВИ СДЕЛКИ ЗА ТЪРГОВИЯ С ПРАВА		
ГОДИНА	БРОЙ СДЕЛКИ	ПРЕХВЪРЛЕНИ ПРАВА
2020	660	174 136 428
2021	1 199	188 058 920
2022	581	47 622 784

**Услуги за емитенти и обслужване на корпоративни действия**

Дейността свързана с услугите, предоставяни на дружествата, емитирали безналични финансови инструменти продължи да се развива в насока към предоставяне на услугите през електронната платформа на ЦД АД, което допълнително се усили, поради въведената пандемична обстановка в страната.

През 2022 година се забеляза увеличаване на броя на дружествата, които направиха плащания на дивидент чрез системата на ЦД, а също така се увеличи и броя на дружествата, които регистрираха промени в капитала си.

През 2022 г. 83 дружества регистрираха нови емисии, от тях 43 дружества регистрираха емисии акции, 21 облигации, 10 нови договорни фонд.

Промените в регистъра са свързани с регистрация на увеличение на капитала, като през годината 112 дружества подадоха заявления за увеличение на капиталам 100 от тях с издаване на нови акции, 9 дружества регистрираха увеличение на капитала с издаване на емисия права, а 3 дружества регистрираха промяна на номиналната си стойност.

При плащанията по облигационни емисии се запази тенденцията от 2021 г. През 2022 г. чрез системата на ЦД АД се извършиха 338 плащания на суми по облигационни емисии, в резултат на които чрез системата на ЦД бяха изплатени над 222 млн. лева. Изплатен беше дивидента на 65 дружества в размер на над 142 млн. лева.

Значително се увеличи броя на изготвените извлечения от книгата на притежателите на БФИ - 3 123 броя книги.

Издадени са общо 88 ISIN кодове, като се увеличи и броя на издадените CFI и FISN кодове за публичните дружества.

През годината започна и периодично регистриране на емисии акции, които се търгуват на BSE International. В регистъра бяха регистрирани 215 емисии на чуждестранни дружества. Съответно след регистрацията, започна и регистрацията на корпоративни събития по тези емисии.

Успешно приключиха и корпоративните събития, които са свързани с търговията на дружества на BEAM пазар. При тези емисии се наложи промени по процедурите и срокове, което беше извършено в нормативните срокове.

#### ***Обслужване на особени залози и други обезпечения***

Дейността по обслужването на особените залози и договори за финансови обезпечения се осъществява в съответствие с изискванията на Закона за особените залози, Правилника за устройството и дейността на Централния регистър на особените залози към Министерството на правосъдието, Закона за договорите за финансови обезпечения и Правилника на Централен депозитар АД.

За периода 01.01.2022 г. – 31.12.2022 г. в регистъра на особените залози са регистрирани 742 вписвания. От тях:

- 36 броя вписвания на особен залог
- 400 броя запори
- 22 вписвания в регистъра на договорите за финансови обезпечения
- 284 вписвания на други обстоятелства

За отчетния период са извършени и множество справки за държавни и частни съдебни изпълнители, справки за КФН, справки за АП, НАП, КОНПИ, други овластени институции, частни и юридически лица..

### ***Клиър екс АД***

Дружеството е подало заявление за издаване на лиценз за извършване на дейност като клирингова къща до Държавната комисия по стоковите борси и тържищата (ДКСБТ) на 06.12.2022г. В рамките на лицензионното производство ДКСБТ е издала предписание за промени в Устава на дружеството, които са приети с решение на извънредно Общо събрание на акционерите, проведено на 26.01.2023г., след което са вписани в ТРРЮЛНЦ.

Предстои разработването на технически инструкции за осъществяване на комуникация от участниците на съответните пазари с “Клиър Екс“ АД, което ще бъде завършено след получаване на лиценз за извършване на дейност и сключване на договори с пазарните оператори, както и правила за оценка и управление на риска – съществена част от основната дейност по клиринг на дружеството. Разработването на тези правила ще бъде съвместно с пазарните оператори и в съответствие с техните методи на работа.

“Клиър Екс“ АД има подписани договори за намерения с Газов хъб “Балкан“ ЕАД и Българска енергийна търговска платформа АД за присъединяване към системата и предоставяне на услуги след стартиране на дейността.

След получаването на лиценз, дружеството ще кандидатства и за достъп до платежната система на БНБ – РИНГС и Таргет2, както и ще стартира предоставянето на услугите за съответните енергийни, газови и стокови пазари.

Дружеството през годината е извършвало основно разходи по поддръжка на банкови сметки и такси за поддръжка на безналичната емисия акции регистрирана в „Централен депозитар“ АД. Поради факта, че все още не е стартирала дейността на дружеството, няма

### ***БД Консулти ООД***

Основната дейност на дружеството е да обслужва финансово и административно „Централен депозитар“ АД, „Българска фондова борса“ АД и съответните им дъщерни дружества, основно чрез служители, които са прехвърлени от обслужваните дружества. Приходите на дружеството се генерират чрез префактуриране на основните разходи (заплати, осигуровки, наеми и др.) свързани с обслужването на дружествата плюс добавка за управление. Дейността стартира в началото на месец ноември 2020 г.

#### **4. Финансово състояние на Група Централен депозитар**

Консолидираният финансов отчет на Група Централен депозитар е изготвен съгласно приетата счетоводна политика на Групата и предоставя информация за финансовото ѝ състояние и резултатите от дейността ѝ. Групата е възникнала с придобиването на контрол над дъщерните дружества на 16.04.2020 г. и изготвя консолидиран отчет за първи път.

Постигнатите резултати от Групата за годината са, както следва:

- Приходи от продажби към клиенти: 3,669 хил. лв. Приходите от продажби са се увеличили спрямо 2021 г. с 379 хил. лв., поради увеличение на приходи в дъщерните дружества
- Нетна печалба: 27 хил. лв. в това число за неконтролиращото участие 11 хил. лв. Намалението на печалбата спрямо 2021 г. с 161 хил. лв. се дължи на увеличение в разходната част, основно поради инфлационните процеси през годината.

Събираемост на вземанията: 13 дни, като се запазва спрямо 2021 г.

Основните активи на Групата към 31.12.2022 г. включват:

Имоти, машини и оборудване: 1,315 хил. лв. спрямо 958 хил. лв. към 31.12.2021 г. Увеличението са дължи основно на закупени земи от Групата.

Дългосрочни дългови инвестиции: 2,061 хил. лв. Дългосрочните дългови инвестиции са намалели спрямо 31.12.2021 г. с 365 х. лв. основно поради спад в справедливата стойност на държаните от дружеството-майка емисии ценни книжа.

Парични средства: 5,207 х. лв. спрямо 4,363 хил. лв. към 31.12.2021 г.

Поради ново възникването си, основните показатели в консолидирания финансов отчет са от дружеството-майка, като се очаква с разгръщането на дейността си, дъщерните дружества да имат все по значими показатели.

Групата показва много добра ликвидност и възможност да покрива своите задължения.

## ***5. Финансови рискове***

В хода на обичайната си дейност Групата може да бъде изложена на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързаните парични потоци. Общото управление на риска е фокусирано върху прогнозиране на резултатите от определени области на финансовите пазари за постигане на минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати и състояние на Групата. Политиката в тази област е свързана с извършването на оценки на пазарните обстоятелства във връзка с направените инвестиции и формите за поддържане на ликвидните средства. Част от прилаганите механизми са свързани и с анализ и търсене на приложими решения по отношение определянето на адекватни цени на услугите, предлагани от Дружеството-майка и дъщерните дружества. Основният стремеж при управлението на рисковете е недопускането на неоправданата им концентрация.

Управлението на риска се осъществява текущо от оперативното ръководство на Групата съгласно политиката, определена от Съвета на директорите на Дружеството-майка. Съветът на директорите е приел основни принципи на общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретните процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на недеривативни инструменти.

Използваните от Групата финансови инструменти и целите и политиките за управление на финансовите рискове са подробно оповестени в консолидирания финансов отчет на Групата за 2022 г.

## ***6. Научно изследователска и развойна дейност***

Дружествата от Групата не осъществяват дейност в областта на научноизследователската и развойната дейност.

*7. Групата няма учредени клонове*

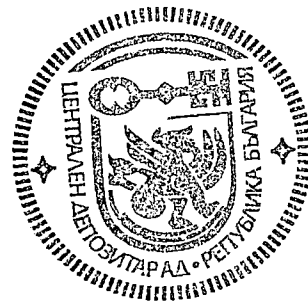
*8. Събития след края на отчетния период*

Няма значими събития настъпили след края на отчетния период.

**Настоящият доклад е приет на 24.04.2023 г. от Съвета на директорите.**

Васил Големански

Изпълнителен Директор







## ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

### ДО АКЦИОНЕРИТЕ НА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД

#### Мнение

Ние извършихме одит на консолидирания финансов отчет на ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД (Дружество-майка) и неговите дъщерни дружества („Групата“), съдържащ консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2022 година и консолидирания отчет за всеобхватния доход, консолидирания отчет за промените в собствения капитал и консолидирания отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет, съдържащи оповестяване на съществените счетоводни политики и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният консолидирания финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Групата към 31 декември 2022 година и нейните финансови резултати от дейността и паричните й потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

#### База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет“. Ние сме независими от Групата в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

**Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него**

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от консолидиран доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва консолидирания финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно консолидирания финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на консолидирания финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с консолидирания финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

***Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството***

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на консолидирания доклад за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС)". Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

***Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството***

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в консолидирания доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, съответства на консолидирания финансов отчет.
- б) Консолидираният доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

### **Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет**

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали длъжници се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Групата или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

### **Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет**

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали длъжници се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали длъжници се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Групата.

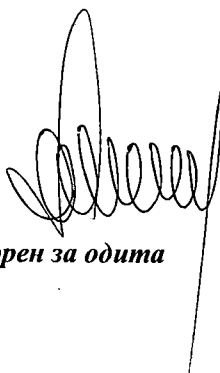


- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Групата да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.
- получаваме достатъчни и уместни одиторски доказателства относно финансовата информация на предприятията или стопанските дейности в рамките на Групата, за да изразим мнение относно консолидирания финансов отчет. Ние носим отговорност за инструктирането, надзора и изпълнението на одита на Групата. Ние носим изключителната отговорност за нашето одиторско мнение.

Ние комуникираме с ръководството, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

  
**АФА ООД**  
*Одиторско дружество*

**Рени Георгиева Йорданова**  
*Управител и*  
*Регистриран одитор, отговорен за одита*



24 април 2023 година  
ул. "Оборище" 38  
гр. София 1504, България

**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**  
**КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

---

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	1
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	2
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4
<b>ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ</b>	
1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА	5
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА	10
3. ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ	56
4. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА	57
5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ	57
6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	57
7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА	58
8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	58
9. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ И РАЗХОДИ	59
10. РАЗХОД ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА	59
11. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	60
12. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	60
13. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	61
14. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	62
15. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ НА ФОНДА ЗА ГАРАНТИРАНЕ НА СЕТЪЛМЕНТА	64
16. ДРУГИ ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ	64
17. АКТИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ	66
18. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ	67
19. ДРУГИ ТЕКУЩИ АКТИВИ	68
20. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	68
21. СОБСТВЕН КАПИТАЛ	69
22. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ	71
23. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	74
24. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ТРЕТИ ЛИЦА	74
25. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ГАРАНЦИОННИ ФОНДОВЕ	75
26. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ	76
27. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ	76
28. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	76
29. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	77
30. СВЪРЗАНИ ЛИЦА И СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	84
31. ЛИЗИНГ	86
32. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ	87
33. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД	87

**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**  
**КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД**  
за годината, завършваща на 31 декември 2022 година

	Приложения	2022 BGN '000	2021 BGN '000
Приходи от договори с клиенти	3	3 669	3 290
Други приходи от дейността, нетно	4	29	75
Разходи за материали	5	(41)	(44)
Разходи за външни услуги	6	(930)	(658)
Разходи за персонала	7	(2 341)	(2 135)
Разходи за амортизация	12,13	(175)	(191)
Други разходи за дейността	8	(223)	(179)
		<u>(12)</u>	<u>158</u>
Финансови разходи		(2)	(3)
Финансови приходи		50	54
<b>Финансови приходи/(разходи), нетно</b>	9	<u>48</u>	<u>51</u>
<b>Печалба преди данък върху печалбата</b>		<u>36</u>	<u>209</u>
Разход за данък върху печалбата	10	(9)	(21)
<b>Нетна печалба за годината</b>		<u>27</u>	<u>188</u>
<b>Други компоненти на всеобхватния доход:</b>			
<i>Компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата</i>			
Последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи	22	51	(30)
Данък върху доходите, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход, които няма да бъдат рекласифицирани		-	-
		<u>51</u>	<u>(30)</u>
<i>Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата</i>			
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	11, 14	(397)	(40)
Данък върху доходите, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход, които могат да бъдат рекласифицирани		-	-
		<u>(397)</u>	<u>(40)</u>
<b>Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци</b>	11	<u>(346)</u>	<u>(70)</u>
<b>ОБЩО ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД ЗА ГОДИНАТА</b>		<u>(319)</u>	<u>118</u>
<b>Нетна печалба за годината, отнасяща се към:</b>			
Собствениците на дружеството - майка		16	186
Неконтролиращо участие		11	2
<b>Общ всеобхватен доход за годината, отнасящ се към:</b>			
Собствениците на дружеството - майка		(330)	116
Неконтролиращо участие		11	2

Приложенията на страници от 5 до 87 са неразделна част от консолидирания финансов отчет.

Изпълнителен директор:



Васил Големански

Директор "Финанси администрация" (съставител):

Искрен Николов



24/04/2023

**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**  
**КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ**  
 към 31 декември 2022 година

АКТИВИ	Приложения	31 декември	31 декември 2021
		2022 BGN '000	BGN '000
<b>Нетекущи активи</b>			
Имоти, машини и оборудване	12	1 315	958
Нематериални активи	13	186	96
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	14	2 061	2 426
Финансови активи по справедлива стойност на Фонда за гарантиране на сепълмента	15	139	-
Други дългосрочни вземания	16	97	96
Активи по отсрочени данъци	17	84	88
		<u>3 882</u>	<u>3 664</u>
<b>Текущи активи</b>			
Търговски вземания	18	95	102
Други текущи активи	19	223	295
Вземания от свързани лица	30	70	43
Парични средства и парични еквиваленти на Фонд за гарантиране на сепълмента	20.1	885	903
Парични средства и парични еквиваленти	20.2	5 207	4 363
		<u>6 480</u>	<u>5 706</u>
<b>ОБЩО АКТИВИ</b>		<u><b>10 362</b></u>	<u><b>9 370</b></u>
<b>СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ</b>			
<b>Капитал, отнасящ се към притежателите на собствения капитал на дружеството - майка</b>			
Основен акционерен капитал		1 400	1 000
Обратно изкупени акции		(165)	(29)
Резерви		5 546	4 035
(Натрупани загуби)/Неразпределена печалба		(26)	89
		<u>6 755</u>	<u>5 095</u>
<b>Неконтролиращо участие</b>		<u>231</u>	<u>201</u>
<b>ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ</b>	21	<u><b>6 986</b></u>	<u><b>5 296</b></u>
<b>ПАСИВИ</b>			
<b>Нетекущи задължения</b>			
Задължения към персонала при пенсиониране	22	88	147
Задължения по лизинг	31	10	29
		<u>98</u>	<u>176</u>
<b>Текущи задължения</b>			
Краткосрочни банкови заеми	32	400	-
Търговски задължения	23	280	204
Задължения към свързани лица	30	15	3
Задължения към трети лица	24	1 025	1 122
Задължения по фонд за гарантиране на сепълмента	25.2	1 024	903
Задължения по гаранционен фонд за обезщетяване на вреди	25.1	80	77
Задължения към персонала и социалното осигуряване	26	340	312
Задължения за данъци	27	31	44
Задължение към акционери		-	1 169
Краткосрочна част от задължения по лизинг	31	20	20
Други текущи задължения	28	63	44
		<u>3 278</u>	<u>3 898</u>
<b>ОБЩО ПАСИВИ</b>		<u><b>3 376</b></u>	<u><b>4 074</b></u>
<b>ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ</b>		<u><b>10 362</b></u>	<u><b>9 370</b></u>

Приложенията на страници от 5 до 87 са неразделна част от консолидирания финансов отчет.

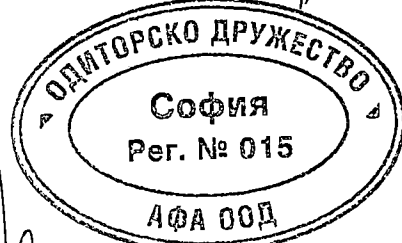
Консолидираният финансов отчет на страници от 1 до 87 е одобрен за издаване от Съвета на директорите на Централен депозитар АД и е подписан от негово име на 24 април 2023 г. от

Изпълнителен директор

Васил Големански

Директор на Финансов и административен департамент (съставител):

Искрен Николов



24/04/2023

**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**  
**КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ**  
за годината, завършваща на 31 декември 2022 година

Приложения	2022 BGN'000	2021 BGN'000
<b>Парични потоци от оперативна дейност</b>		
Печалба преди данък върху печалбата	36	209
<i>Корекции с:</i>		
Амортизация	175	191
Обезценка на вземания	24	16
Други начисления	50	105
Приходи от лихви по предоставени срочни депозити в банки с инвестиционна цел	(49)	(54)
<i>Парични потоци от оперативната дейност преди промени в оборотния капитал</i>	<b>236</b>	<b>467</b>
 <i>Промени в активите и пасивите, участващи в оперативна дейност</i>		
Намаление/(Увеличение) на търговски и други вземания	52	(306)
Намаление на търговски и други задължения	86	662
Платен данък върху печалбата	(2)	(27)
<b>Нетни парични потоци от оперативната дейност</b>	<b>372</b>	<b>796</b>
<b>Парични потоци за инвестиционна дейност</b>		
Покупка на инвестиции в ценни книжа	(565)	-
Постъпления от инвестиции в ценни книжа	391	-
Покупки на имоти, машини и оборудване	(491)	(76)
Покупки на нематериални активи	(131)	(71)
Постъпления от продажби на имоти, машини и оборудване	-	37
Възстановени заеми предоставени на свързани предприятия	-	18
Постъпления по получени лихви по предоставени срочни депозити в банки с инвестиционна цел	57	51
<b>Нетни парични потоци използвани в инвестиционната дейност</b>	<b>(739)</b>	<b>(41)</b>
<b>Парични потоци от финансова дейност</b>		
Постъпления от емисия на акции	975	1 160
Получени краткосрочни банкови заеми	400	-
Постъпления от неконтролиращо участие при емисия и увеличение на капитал в дъщерни дружества	24	-
Изплатени дивиденди	(185)	(58)
Плащания по лизинг	(21)	(21)
<b>Нетни парични потоци от финансовата дейност</b>	<b>1 193</b>	<b>1 081</b>
<b>Нетно увеличение на паричните средства и паричните еквиваленти</b>	<b>826</b>	<b>1 836</b>
Нетни парични потоци на Фонда за гарантиране на сълъмента	20.1	18
<b>Нетно увеличение на паричните средства и паричните еквиваленти, общо</b>	<b>844</b>	<b>1 746</b>
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари	4 362	2 616
<b>Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември</b>	<b>5 206</b>	<b>4 362</b>

Приложенията на страници от 5 до 87 са неразделна част от консолидирания финансов отчет.

Изпълнителен директор:

Васил Големански

Директор "Финанси и администрация" (съставител):

Искрен Николов



24/04/2023



**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**  
**КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ**  
за годината, завършваща на 31 декември 2022 година

	Отнасящ се към притежателите на собствения капитал на дружеството-майка							Неконтролиращо участие	Общо собствен капитал		
	Основен акционерен капитал	Премиен резерв	Обратно изкупени акции	Законови резерви	Специфичен законов резерв (Гаранционен фонд)	Други резерви	Резерв по финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	Натрупани загуби/ Неразпределена печалба	Общо		
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	
Сaldo към 1 януари 2021 година	1 000	-	(20)	1 298	2 521	150	286	(219)	5 016	199	5 215
<b>Промени в собствения капитал за 2021 година:</b>											
Ефект от обратно изкупени акции	-	-	(9)	-	-	-	-	-	(9)	-	(9)
Разпределение на печалбата за:	-	-	-	-	-	-	-	(58)	(58)	-	(58)
- дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	(58)	(58)	-	(58)
Общ всеобхватен доход за годината	-	-	-	-	-	-	(40)	156	116	2	118
- нетна печалба за годината	-	-	-	-	-	-	-	186	186	2	188
- други компоненти на всеобхватния доход, нетно от данъци	-	-	-	-	-	-	(40)	(30)	(70)	-	(70)
Покриване на загуба от минали години	-	-	-	(210)	-	-	-	210	-	-	-
Прехвърляне на невъзстановими средства от Фонд за вреди	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2
Отчисления по закон на база "приходи от дейността" за гаранционен фонд	-	-	-	-	28	-	-	-	28	-	28
Сaldo към 31 декември 2021 година	1 000	-	(29)	1 088	2 551	150	246	89	5 095	201	5 296
<b>Промени в собствения капитал за 2022 година:</b>											
Разпределение на печалбата за:	-	-	-	-	-	-	-	(185)	(185)	-	(185)
- дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	(185)	(185)	-	(185)
Общ всеобхватен доход за годината	-	-	-	-	-	-	(397)	67	(330)	11	(319)
- нетна печалба за годината	-	-	-	-	-	-	-	16	16	11	27
- други компоненти на всеобхватния доход, нетно от данъци	-	-	-	-	-	-	(397)	51	(346)	-	(346)
Емисия на акции за увеличение на капитала	400	1 880	(136)	-	-	-	-	-	2 144	-	2 144
Ефекти поети от неконтролиращото участие по:	-	-	-	-	-	-	-	3	3	19	22
- емисия на капитал в дъщерни дружества	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24	24
- намаляване на участие в дъщерни дружества	-	-	-	-	-	-	-	3	3	(5)	(2)
Отчисления по закон на база "приходи от дейността" за гаранционен фонд	-	-	-	-	28	-	-	-	28	-	28
Сaldo към 31 декември 2022 година	1 400	1 880	(165)	1 088	2 579	150	(151)	(26)	6 755	231	6 986

Приложенията на страници от 5 до 87 са пераделени част от консолидирания финансов отчет.

Изпълнителен директор

Васил Галежански

Директор "Финанси и административна" (сътрудител):

Искрен Николов



24/04/2023

## **1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА**

Група Централен депозитар включва дружеството-майка и две негови дъщерни дружества.

### *Дружество-майка*

Централен депозитар АД (Дружеството-майка) е търговско дружество, създадено през 1996 г. за поддържане на националната регистрационна система и система за сетълмент корпоративни безналични ценни книжа. Дружеството-майка е със седалище и адрес на управление гр.София, ул. “Три уши” № 6 и е регистрирано от Софийски градски съд с решение № 1/29.08.1996 г. фирмено отделение по фирмено дело № 109211 по описа за 1996 г.

### *Дъщерни дружества*

Към 31.12.2022 г. дъщерни дружества в Групата са:

- Клиър Екс АД - акционерно дружество, учредено на 16.04.2020 г. Дружеството е със седалище и адрес на управление гр. София, ул.“Три уши“ 6. Дружеството е вписано в Търговския регистър на 16.04.2020г. с ЕИК 206077945. Учредено е без срок.
- БД Консулти - дружество с ограничена отговорност, учредено на 16.04.2020 г. Дружеството е със седалище и адрес на управление гр. София, ул.“Три уши“ 6. Дружеството е вписано в Търговския регистър на 16.04.2020г. с ЕИК 206077735. Учредено е без срок.

### **1.1. Собственост, правен статут и управление**

#### *Дружество-майка*

Централен депозитар АД (Депозитарът/Дружеството-майка) е непублично акционерно дружество. Към 31 декември 2022 г. капиталът на Дружеството-майка е разпределен в 14,000 броя безналични поименни акции с номинална стойност на една акция - сто лева. С решение на Общото събрание на акционерите, проведено на 22.06.2009 г., на основание чл. 246, ал.4 от Търговския закон, капиталът на Дружеството е увеличен от 100,000 лева на 1,000,000 лева чрез увеличение на номиналната стойност на една акция от 10 лв. на 100 лв. Увеличението на капитала е с част от средствата във фонд „Резервен“. През 2022г. основният капитал е увеличен чрез емитиране на нови 4,000 броя безналични акции с номинал 100 лв. до 1,400,000 лева.

**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР****ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

Разпределението на акционерния капитал на Дружеството-майка е както следва:

	<i>31.12.2022</i>	<i>31.12.2021</i>
	<i>% участие</i>	<i>% участие</i>
• Министерство на финансите	43.70	43.70
• Българска Фондова Борса АД	4.51	6.21
• Банки	32.85	37.01
• Други	18.94	13.08
	<b>100.00</b>	<b>100.00</b>

Възложените специални функции (*Приложение № 1.2.*) на Централния депозитар определят и специфичните характеристики на неговия правен статут, регламентирани в Закона за публично предлагане на ценни книжа, както следва:

- фонд “Резервен” се формира по общия ред на Търговския закон;
- Дружеството-майка формира печалба за целите на данъчното облагане (от 30.07.2011 г.) и за разпределение в полза на акционерите си;
- източници за набиране на средства в гаранционния фонд са отчисления на база приходите от дейността на депозитара (от 30.07.2011 г.) съгласно условията и реда, определени с неговия правилник;
- до 10% от капитала на Централния депозитар може да се притежава от акционери извън Министерството на финансите; Българска народна банка; регулирани пазари, съответно пазарни оператори в случаите, когато са различни лица от регулирани пазари; чуждестранни депозитарни и клирингови институции.

За Централния депозитар не се открива производство по несъстоятелност, както и не може да бъде прекратен само въз основа на решение на Общото събрание.

Централен депозитар АД има едностепенна система на управление със Съвет на директорите. Към 31.12.2022 г. ръководството на Дружеството-майка, в лицето на Съвета на директорите е в състав:

Апостол Апостолов – председател;

Васил Големански – член;

Надя Даскалова – член;

Теодора Ангелова – член;

Ангел Рабаджийски – член.

Дружеството се представлява от Васил Големански - Изпълнителен директор.

**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**  
**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

**Дъщерни дружества**

Управлението на дъщерните дружества е както следва:

- Клиър Екс АД има едностепенна система на управление със Съвет на директорите. Към 31.12.2022 г. ръководството на Дружеството, в лицето на Съвета на директорите е в състав:

Калина Ангелова - Николова – председател;

Добри Варадев – член;

Георги Караджов – член;

Дружеството се представлява от Георги Караджов - Изпълнителен директор.

- БД консулти ООД се представлява от Управител – Искрен Николов.

Към 31.12.2022 г. общият брой на персонала в Групата е 45 служители (31.12.2021 г. – 44 служители).

**1.2. Структура на групата и предмет на дейност**

Структурата на Групата включва Централен депозитар АД, като дружество-майка и посочените по-долу дъщерни дружества:

	31.12.2022	31.12.2021	Дата на
	участие	участие	придобиване на
	%	%	контрол
Клиър Екс АД	60.00 %	60.00 %	16.04.2020 г.
БД Консулти ООД	62.30 %*	50.02 %	16.04.2020 г.

\*Ефективен процент през Клиър Екс АД

**Предмет на дейност на Дружеството-майка**

Централният депозитар поддържа националната регистрационна система за безналични ценни книжа и осъществява:

- регистриране на безналични финансови инструменти и на прехвърляния на безналични финансови инструменти, както и съхранение и поддържане на данни за безналични финансови инструменти чрез откриване и водене на сметки на техните емитенти и притежатели;

- клиринг и сетълмент на сделки с безналични финансови инструменти, включително водене на парични сетълмент сметки и извършване на плащания във връзка със сделки с безналични финансови инструменти;
- администриране на безналични финансови инструменти, включително водене на книга на притежателите на безналични финансови инструменти, разпределяне на дивиденди, лихви и други плащания;
- регистриране на особени залози върху безналични финансови инструменти;
- блокиране и деблокиране на безналични финансови инструменти;
- предоставяне на други предвидени в неговия правилник услуги.

Съгласно промените в Наредба № 8 на КФН за Централния депозитар (ДВ бр. 24 от 12.03.2014 г.), депозитарът поема функциите на оператор на системата с окончателност на сетълмента за сделките с финансови инструменти по смисъла на Закона за платежните услуги и платежните системи с цел осигуряване на сетълмент на сделки с безналични финансови инструменти.

Централният депозитар осигурява ефективно функциониране на националната регистрационна система за безналични финансови инструменти и на оперираната от него система за сетълмент в условията на надеждност и сигурност при осъществяване на сделките и съхраняване на информацията, както и пълна прозрачност на условията по предлаганите от него услуги.

**Предметът на дейност на дъщерните дружества е както следва:**

Основният предмет на дейност на Клиър Екс АД по регистрацията включва извършване на услуги като клирингова къща във връзка със сделки с електрическа енергия, природен газ и стоки, сключени на организиран пазар, както и други дейности разрешени от закона. Към датата на изготвяне на консолидирания финансов отчет дружеството е в процес на получаване на необходимите по закон разрешения за започване на дейността си.

Основният предмет на дейност на БД Консулти ООД включва административно, финансово и деловодно обслужване, както и други дейности разрешени от закона.

Дружеството-майка и неговите дъщерни дружества извършват своята дейност в България.

**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР****ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА****1.3. Основни показатели на стопанската среда**

Основните показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на Дружеството, за периода 2019 – 2022 г. са представени в таблицата по-долу:

Показател	2019	2020	2021	2022
БВП в млн. лева	120 396	120 553	139 012	165 041*
Реален растеж на БВП	4.0 %	- 4.0 %	7.6 %	2.9 %**
Инфлация в края на годината (ХИПЦ)	3.1 %	0.0 %	6.6 %	14.3 %
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1.76	1.61	1.73	1.87
Валутен курс на щатския долар в края на годината	1.74	1.59	1.73	1.83
Основен лихвен процент в края на годината	0.00	0.00	0.00	1.30
Безработица (в края на годината)	5.9 %	6.7 %	4.8 %	4.7 %
Кредитен рейтинг на Р България по Standard&Poors (дългосрочен)	BBB	BBB	BBB	BBB
Кредитен рейтинг на Р България по Moody's (дългосрочен)	Baa2	Baa1	Baa1	Baa1
Кредитен рейтинг на Р България по Fitch (дългосрочен)	BBB	BBB	BBB	BBB

\* Предварителни данни на БНБ за 2022 г. към 23 февруари 2023 г.

\*\* Предварителни данни на БНБ към 23 януари 2022 г. за Q3 2022 г. спрямо Q3 2021 г.

В края на месец февруари 2022 година започна военен конфликт между Русия и Украйна на територията на Украйна, който продължава и към датата на издаване на този консолидиран финансов отчет. На Руската федерация бяха наложени редица икономически санкции от страна на Европейския съюз, САЩ и други държави. Конфликтът отслаби световната икономика, включително и икономическата активност в еврозоната, поради значителните смущения в търговията и шоковете в цените на храните и горивата, като всичко това допринесе за високата инфлация и последващото затягане на финансирането в световен аспект. Най-значителните ефекти от инвазията в Украйна са свързани със скока в цените на енергията на фона на големи намаления на руските енергийни доставки.

Дружеството-майка поддържа националната регистрационна система за безналични ценни книжа, чието нормално функциониране не е засегнато в следствие на конфликта в Украйна. Дейността на дъщерните дружества също не е засегната в следствие на този конфликт.

Ръководството на Групата текущо наблюдава спазването на нормативните изисквания, свързани с конфликта в Украйна, както и изменението на рисковете в бизнес средата и не е идентифицирало области в консолидирания финансов отчет, върху които конфликтът в Украйна да има пряко и съществено отражение и ефекти, включително по отношение на оценката на отделните активи и пасиви.

## **2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА**

### **2.1. База за изготвяне на консолидирания финансов отчет**

Консолидираният финансов отчет на Групата е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2022 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение – счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти” (МСС).

За текущата финансова година Групата е приела всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2022 г., не са настъпили промени в счетоводната политика на Групата, освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Новите и/или променените стандарти и тълкувания включват:

- Промени в МСФО 3 Бизнес комбинации (в сила за годишни периоди от 01.01.2022 г., приети от ЕК). Тези промени актуализират МСФО 3, като заменят препратка към стара версия на Концептуалната рамка за финансово отчитане с последната ѝ актуална версия от 2018 г. Те добавят и изключение от принципа на признаване за пасиви и условни задължения, които попадат в обхвата на МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи и КРМСФО 21 Задължения за данъци и такси, както и се прави изрично уточнение, че условните активи не се признават към датата на придобиването. Промените се прилагат перспективно.
- Промени в МСС 16 Имоти, машини и съоръжения (в сила за годишни периоди от 01.01.2022 г., приети от ЕК). Тези промени забраняват на предприятията да приспадат от разходите си за „тестване дали активът функционира правилно”, които са част от преките разходи, отнасящи се до довеждането на актива до местоположението и състоянието, необходимо за неговата експлоатация по начина, предвиден от ръководството, нетни приходи от продажби на произведените артикули по време на самото довеждане на актива до това местоположение и

## **ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**

### **ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

състояние. Вместо това предприятието признава тези приходи от продажба за такива артикули и съответните разходи, свързани с тях, в печалбата и загубата за периода съгласно правилата на другите приложими стандарти. Промените уточняват, че тестването дали активът функционира правилно, всъщност представлява оценка дали техническия и физическия статус и демонстрирани възможности за работа на актива са такива, че той да е в състояние да се използва по предназначение при производство, доставка на стоки или услуги, отдаване под наем или за административни цели. Допълнително, предприятията трябва да оповестяват отделно сумите на приходите и разходите, свързани с произведените артикули, които не са резултат от обичайните дейности на предприятието. Промените се прилагат ретроспективно, но само за имоти, машини и съоръжения, които са доведени до местоположението и състоянието, необходими за тяхната експлоатация на или след началото на най-ранния период, представен във финансовия отчет, когато предприятието за първи път прилага изменението.

- Промени в МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи (в сила за годишни периоди от 01.01.2022 г., приети от ЕК). Промените специално изясняват, че разходите за изпълнението на задълженията по обременяващ договор са разходите, които са пряко свързани с него, включващи: а) пряк разход на труд и пряк разход на материали; и б) допълнителни разходи, които са пряко свързани с изпълнението на договора по пътя на разпределението - например разпределение на разходи за амортизация на имоти, машини и съоръжения, използвани за изпълнение на този договор. Не се включват административни и други общи разходи, освен ако те не се изрично фактурируеми към контрагента по договор. Промените нанасят и дребна корекция в уточненията за признаването на разходите за обезценка на активи, преди да се създаде отделна провизия за обременяващ договор, като подчертават, че това са активи, използвани в изпълнение на договора, а не активи предназначени за договора, каквото е изискването до влизане в сила на промяната. Промените се прилагат за изменения по договори, за които предприятието все още не е изпълнило всички свои задължения към началото на годишния период, през който за първи път ги прилага.

- Годишни подобрения в МСФО 2018-2020 в МСФО 1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане, МСФО 9 Финансови инструменти, Илюстративен пример 13 към МСФО 16 Лизинг и МСС 41 Земеделие (в сила за годишни периоди от 01.01.2022 г., приети от ЕК). Тези подобрения внасят частични промени в следните стандарти: а) в МСФО 1 е предоставено облекчение по отношение на дъщерно предприятие, прилагащо за първи път МСФО на по-късна дата от предприятието майка. То оценява в своите индивидуални финансови отчети активите и пасивите по балансовите стойности, които биха били включени в консолидираните финансови отчети на предприятието-майка, по които предприятието майка е



придобило дъщерното предприятие. То може в своите финансови отчети да оцени кумулативната разлика от превалутиране за всички дейности в чужбина по балансовата стойност, която би била включена в консолидирания финансов отчет на компанията-майка, на базата на датата на преминаването към МСФО на предприятието-майка, ако не са извършени никакви корекции за целите на процедурите на консолидация и заради ефектите на бизнес комбинацията. Това изменение ще се прилага и за асоциирани и съвместни предприятия, които са предприели същото освобождаване по МСФО 1. Предприятието прилага това изменение за годишните отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2022. По-ранното прилагане е разрешено.; б) в МСФО 9 е направено уточнение във връзка с таксите, които се включват в “10 процентния тест” за определяне дали при изменение на даден финансов пасив условията на новия или изменения финансов пасив се различават значително от тези на първоначално признатия. Според промените при определянето на тези такси, предприятието включва само тези, платени или получени между заемополучател и заемотател, включително такси, платени или получени от заемополучателя и заемотателя от името на другия. Предприятието прилага промените към финансовите пасиви, които се изменят в началото или след началото на годишния отчетен период, в който предприятието първоначално ги прилага; в) в илюстративен пример 13 към МСФО 16 е премахнато илюстративното отчитане на възстановени от лизингодателя разходи за подобрение на лизингов имот с цел елиминиране на всякакво объркване относно третиране на стимулите по лизинг. Тъй като изменението се отнася за илюстративен пример, който придружава стандарта, а не е част от него, не е посочена дата на влизане в сила; г) в МСС 41 е премахнато изискването предприятията да изключват паричните потоци за плащане на данъци при определянето на справедливата стойност на биологичните активи и земеделската продукция.

Към датата на издаване за одобряване на този консолидиран финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2022 г., няколко нови стандарти и разяснения, както и променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от Групата. От тях ръководството е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на дружествата в Групата за следващи периоди, а именно:

- Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети и Изложение за практика 2 (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г.). Промените: а) налагат оповестяване на съществена информация за счетоводните политики вместо на значимите счетоводни политики. б) обясняват как предприятията могат да идентифицират съществена информацията относно счетоводните

политики и да дават примери кога информация за счетоводните политики е вероятно да бъде съществена; в) поясняват, че информацията за счетоводните политики може да бъде съществена, поради своята същност, дори и когато съответните суми са несъществени; г) поясняват, че информацията за счетоводните политики е съществена, ако е необходима на потребителите на финансовите отчети на предприятието за разбирането на друга съществена информация във финансовите отчети; и д) поясняват, че ако предприятието оповестява несъществена информация за счетоводните политики, това не следва да води до прикриване на съществена информация за счетоводните политики. По-ранно прилагане е разрешено.

- Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., не приети от ЕК). Тези промени са насочени към критериите на класифицирането на задълженията като текущи и нетекущи. Според тях предприятието класифицира задълженията си като текущи или нетекущи в зависимост от правата, които съществуват в края на отчетния период и не се влияе от вероятността дали то ще упражни правото си да отложи уреждането на задълженията. Промените уточняват, че под „уреждане“ на задължения се има предвид прехвърлянето на трета страна на парични средства, инструменти на собствения капитал, други активи или услуги. Класификацията не се отнася за деривативите в конвертируеми пасиви, които сами по себе си са инструменти на собствения капитал. Промените се прилагат ретроспективно.

- Промени в МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г.). Промените са насочени основно към приблизителните оценки и са свързани с: а) „дефиницията за промени в приблизителните оценки“ е заменена с „дефиниция за приблизителните оценки“. Според новата дефиниция приблизителните оценки са стойности във финансовите отчети, които са обект на несигурност по отношение на оценяването им; б) предприятието разработва приблизителни оценки, ако счетоводните политики изискват позиции във финансовите отчети да бъдат оценени по начин, който включва несигурност по отношение на оценяването им; в) пояснение, че промяна в приблизителна оценка, която е резултат от нова информация или ново развитие, не представлява корекция на грешка; и г) промяна в приблизителна оценка може да има отражение върху печалбата или загубата за текущия период или върху печалбата и загубата за текущия период и бъдещи периоди. По-ранно прилагане е разрешено.

- МСС 12 Данъци върху дохода (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., не е приет от ЕК). Изменения на МСС 12 Данъци върху дохода – Отсрочени данъци, свързани с активи и пасиви, произтичащи от единична транзакция. Измененията ограничават обхвата на освобождаване от признаване на отсрочени данъчни пасиви, вследствие на което то не се прилага за транзакции, при които при първоначално признаване, възникват равни по размер

облагаеми и подлежащи на приспадане временни разлики. Такива трансакции са признаването на актив “право на ползване” и задължения по лизинг от лизингополучателите на датата на стартиране на лизинга, както и при начисляване на задължения за демонтаж, преместване и възстановяване, включени в себестойността на съответния актив. С влизане в сила на измененията предприятията следва да признаят всеки отсрочен данъчен актив (до степента, до която е вероятно да съществува облагаема печалба, срещу която да могат да се използват намаляемите временни разлики) и отсрочен данъчен пасиви (за всички облагаеми временни разлики) съобразно критериите на МСС 12 за сделки, свързани с активи и пасиви, произтичащи от единични трансакции на или след началото на най-ранния представен във финансовия отчет сравнителен период. Предприятията признават кумулативния ефект от първоначалното прилагане на измененията като корекция на началното салдо на неразпределената печалба или друг компонент на собствения капитал, ако е подходящо към тази дата. Измененията са в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г., по-ранно приложение е разрешено.

- МСФО 10 (променен) – Консолидирани финансови отчети и МСС 28 (променен) – Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно продажби или апорт на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия (с отложена ефективна дата на влизане в сила, подлежаща на определяне от СМСС). Тези промени са насочени към решаването на счетоводното третиране на продажбите или апортите на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия. Те потвърждават, че счетоводното третиране зависи дали продаваните активи или апортираните немонетарни активи, съставляват или не по същество „бизнес” по смисъла на МСФО 3. Ако тези активи като съвкупност не отговарят на определението за „бизнес” инвеститорът признава печалба или загуба до процента, съответстващ на дела на другите несвързани инвеститори в асоциираното или съвместното предприятие. В случаите когато се продават активи или се апортират немонетарни активи, които като съвкупност са „бизнес”, инвеститорът признава изцяло печалбата или загубата от трансакцията. Тези промени ще се прилагат перспективно. СММС отложи началната дата на приложение на тези промени за неопределено време;

- Промени в МСФО 16 Лизинг – Задължение по лизинг при продажба и обратен лизинг (в сила за годишни периоди от 01.01.2024 г., не са приети от ЕК). Изменението има за цел да доразвие изискванията към продавача- лизингополучател при измерване на задължението по лизинг при сделки „продажба – обратен лизинг“. То изисква след началната дата на лизинга (датата на предоставяне на основния актив) продавачът - лизингополучател да определи

## ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР

### ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА

„лизингови плащания“ и „ревизирани лизингови плащания“ по начин, по който да не признае печалба или загуба, която се отнася до правото на ползване, задържано от него. Промените не се отнасят за признаване на печалби и загуби във връзка с частично или пълно прекратяване на лизинговия договор. Промените се прилагат ретроспективно. По-ранно прилагане е разрешено;

- Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети, нетекущи задължения, обвързани с ограничителни условия (в сила за годишни периоди от 01.01.2024 г., не са приети от ЕК). Тези промени уточняват, че само ограничителни условия, които предприятието е длъжно да спазва на или преди края на отчетния период засягат правото на предприятието да отложи уреждането на съответните задължения за най-малко дванадесет месеца след отчетната дата и съответно, само те следва да се вземат предвид при оценката на класификацията на задълженията като текущи или нетекущи. Тези споразумения влияят върху това дали правото съществува в края на отчетния период, дори ако спазването на условията се оценява след него (например ограничително условие, базирано на финансовото състояние на предприятието към края на отчетния период, но оценено след неговия край). Ограничителни условия, които се изчисляват на база на финансовото състояние на предприятието след края на отчетния период (например на база на финансовото състояние на предприятието шест месеца след отчетната дата) не следва да се вземат предвид при определяне на класификацията на задълженията и правото на тяхното отлагане. Въпреки това предприятията следва да оповестят информация за ограничителните условия, обхващащи наблюдаем период в рамките на дванадесет месеца след края на отчетния период с цел оценка на риска от това дали задълженията биха станали изискуеми. Промените се прилагат ретроспективно. По-ранно прилагане е разрешено, но едновременно с прилагането на промените в МСС 1 Представяне на финансови отчети относно класифицирането на задълженията като текущи и нетекущи.

Ръководството е в процес на проучване, анализ и оценка на ефектите от направените промени в горепосочените стандарти, които биха оказвали влияние върху счетоводната политика и върху класификацията и представянето на активите и пасивите на Групата.

Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2022 г., ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на Групата:

- Подобрения на МСФО 17 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., не са приети от ЕК). Изменения са свързани с първоначалното прилагане на

МСФО 17 и МСФО 9 – сравнителна информация. С тях се добавя опция за преход, отнасяща се до сравнителна информация за финансови активи при първоначално прилагане на МСФО 17 с цел намаляване на счетоводни несъответствия, възникващи между финансови активи и задължения по застрахователни договори в сравнителната информация при първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9. Прилагането на промените е по избор и се отнасят само до представянето на сравнителната информация при първоначално прилагане на МСФО 17;

- МСФО 17 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., не е приет от ЕК). Той не е приложен за дейността на дружеството.

Консолидираният финансов отчет на Групата е изготвен на база историческата цена, с изключение на дългосрочните дългови инвестиции, които са оценени по справедлива стойност през другия всеобхватен доход.

Групата води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като нейна отчетна валута за представяне. Данните в консолидирания отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано, като българският лев е приет за отчетна валута за представяне на Групата.

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни). Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени в *Приложение № 2.21*.

## **2.2. Консолидиран отчет – изготвяне**

Групата е възникнала с придобиването на контрол над дъщерните дружества на 16.04.2020 г.

### 2.3. Дефиниции

#### *Дружество-майка*

Това е дружеството, което контролира едно или повече други дружества, в които е инвестирало. Притежаването на контрол означава, че инвеститорът е изложен на, или има права върху променливата възвръщаемост от неговото участие в дружеството, в което е инвестирано, както и има възможност да окаже въздействие върху размера на тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано.

Дружеството-майка е Централен депозитар АД (*Приложение № 1*).

#### *Дъщерно дружество*

Дъщерно дружество е такова дружество или друга форма на предприятие, което се контролира директно или индиректно от друго дружество-инвеститор (дружество-майка). Дружеството-майка, като инвеститор, притежава контрол в друго предприятие, ако и само ако притежава всички от следните елементи на контрола:

- правомощия в предприятието, в което е инвестирано;
- излагане на или права върху променливите приходи от неговото участие в предприятието, в което е инвестирано;
- възможност да използва своите правомощия в предприятието, в което е инвестирано, за да окаже въздействие върху размера на възвръщаемостта на инвеститора.

На база горепосоченото дружеството-майка е преценило, че притежава контрол във всички предприятия, където притежава директно или индиректно повече от 50% от капитала с право на глас в Общото събрание и/или правото да назначава управители и може да ръководи значителните дейности, които оказват съществено въздействие върху възвръщаемостта на предприятието, в което е инвестирано.

Дъщерните дружества се консолидират от датата, на която ефективният контрол е придобит от Групата и спират да се консолидират от датата, на която се приема, че контролът се прехвърля извън Групата или дружествата се ликвидират. За тяхната консолидация се използва методът на пълната консолидация.

Дъщерните дружества са посочени в *Приложение № 1.2*.

### *Неконтролиращо участие*

Това са дяловете на акционери (съдружници) – трети лица, извън тези на акционерите на дружеството-майка. Те се посочват самостоятелно в консолидирания отчет за финансово състояние, консолидирания отчет за всеобхватния доход и консолидирания отчет за промените в собствения капитал.

### *2.4. Принципи на консолидацията*

Консолидираният финансов отчет включва финансовите отчети на дружеството-майка и неговите дъщерни дружества, изготвени към 31 декември, която дата е датата на финансовата година на Групата. Финансовите отчети на дъщерните дружества за целите на консолидацията са изготвени за същия отчетен период, както този на дружеството-майка и при прилагане на единна счетоводна политика.

#### *2.4.1. Консолидация на дъщерни дружества*

В консолидирания финансов отчет отчетите на включените дъщерни дружества са консолидирани на база на метода “пълна консолидация”, ред по ред, като е прилагана унифицирана за съществените обекти счетоводна политика. Инвестициите на дружеството-майка са елиминирани срещу дела в собствения капитал на дъщерните дружества към датата на придобиване. Вътрешно-груповите операции и разчети са напълно елиминирани, вкл. нереализираната вътрешногрупова печалба или загуба. Отчетен е и ефектът на отсрочените данъци при тези елиминиращи консолидационни записвания.

Дяловете и акциите на съдружници и акционери - трети лица в дъщерните дружества (ако има такива), извън тези на акционерите на дружеството-майка, се посочват самостоятелно в консолидирания отчет за финансовото състояние, консолидирания отчет за всеобхватния доход и отчета за промените в собствения капитал като “неконтролиращо участие”. Неконтролиращото участие съдържа: а) сумата на дела на акционерите (съдружниците) - трети лица към датата на консолидацията за първи път в справедливата (намерената стойност) на всички разграничени придобити активи, поети пасиви и условните (изкристализирали) задължения на всяко от съответните дъщерни дружества, определена (на база дела) чрез пропорционалния метод, и б) изменението на сумата на дела на тези лица в собствения капитал на всяко от съответните дъщерни дружества от първата им консолидация до края на текущия отчетен период.

**2.4.2. Придобиване на дъщерни дружества**

При придобиване на дъщерно дружество (предприятие) от Групата при бизнес-комбинации се използва методът на придобиване (покупко-продажба). Прехвърленото възнаграждение включва справедливата стойност към датата на размяната на предоставените активи, възникналите или поети задължения и на издадените инструменти на собствен капитал от придобиващото дружество, в замяна на получаването на контрола над придобиваното дружество. Тя включва и справедливата стойност на всеки актив или пасив, който се явява резултат от споразумение за възнаграждение под условие. Преките разходи, свързани с придобиването, се признават като текущи за периода, в който те са извършени, с изключение на разходите за емисия на дългови или инструменти на собствения капитал, които се признават като компонент на собствения капитал.

Всички придобити разграничими активи, поети пасиви и условните (изкристализирали) задължения в бизнес-комбинацията, се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност към датата на размяната. Всяко превишение на сбора от прехвърленото възнаграждение (оценено по справедлива стойност), сумата на неконтролиращото участие в придобиваното предприятие и, при придобиване на етапи, справедливата стойност на датата на придобиване на по-рано притежаваното капиталово участие в придобиваното предприятие, над придобитите разграничими активи и поети пасиви на придобиващото дружество, се третира и признава като репутация. Ако дялът на придобиващото дружество в справедливата стойност на нетните придобити разграничими активи надвишава цената на придобиване на бизнес-комбинацията, това превишение се признава незабавно в консолидирания отчет за доходите на Групата в статията "печалби/(загуби) от придобиване на/(освобождаване от) дъщерни дружества". Всяко неконтролиращо участие при бизнес комбинация се оценява на база метода "пропорционален дял в нетните активи" на придобиваното дружество.

Когато бизнес комбинацията по придобиването на дъщерно дружество се осъществява на етапи, на датата на придобиване всички предишни инвестиции, държани от придобиващия, се преоценяват до справедлива стойност, като получените ефекти от тази преоценка се признават в текущата печалба или загуба на Групата, съответно към "финансови приходи" и "финансови разходи" или „печалби/(загуби) от придобиване на/(освобождаване от) дъщерни дружества”, вкл. всички предишно отчетени ефекти в другите компоненти на всеобхватния доход се рециклират.



**2.4.3. Сделки с неконтролиращото участие**

Групата прилага политика на третиране операциите с неконтролиращото участие (без загуба на контрол) като сделки в Групата. Сделки от страна на дружеството-майка (без загуба на контрол) с притежатели на неконтролиращи участия се отчитат като капиталови транзакции директно в компонентите на собствения капитал (обикновено към компонента “натрупани печалби”).

**2.4.4. Продажба на дъщерни дружества**

При продажба или друга форма на загуба (трансфер) на контрол върху дъщерно дружество:

- Отписват се активите и пасивите (вкл. ако има принадлежаща репутация) на дъщерното дружество по балансова стойност към датата на загубата на контрол;
- Отписва се неконтролиращото участие в това дъщерно дружество по балансова стойност в консолидирания отчет за финансовото състояние към датата на загубата на контрола, вкл. всички компоненти на друг всеобхватен доход, свързани с тях;
- Признава се полученото възнаграждение по справедлива стойност от сделката, събитието или операцията, довела до загубата на контрол;
- Рекласифицират се към “печалби или загуби за годината” или се трансферират директно към натрупани печалби всички компоненти на собствения капитал, представляващи нереализирани доходи или загуби – съгласно изискванията на съответните МСФО, под чиито правила попадат тези компоненти на собствения капитал;
- Признава се всяка резултатна разлика като “печалба или загуба от освобождаване (продажба) на дъщерно дружество” в консолидирания отчет за всеобхватния доход, принадлежаща на дружеството-майка.
- Останалите за държане дялове, формиращи инвестиции в асоциирани, съвместни дружества или инвестиции на разположение и за продажба, се оценяват първоначално по справедлива стойност към датата на продажбата и в последствие се оценяват по реда на приетата от Групата счетоводна политика.

### **2.5. Сравнителни данни**

Групата представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година (период).

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

За по-доброто разбиране на представените данни и информация в настоящия консолидиран финансов отчет, последният би трябвало да се разглежда заедно и във взаимовръзка с индивидуалния законен финансов отчет на Централен депозитар АД (дружеството-майка) за 2022 г., издаден на 21.03.2023 г.

### **2.4. Функционална валута и признаване на курсови разлики**

Функционалната и отчетната валута на представяне в консолидирания финансов отчет на Групата е българският лев. Българският лев е фиксиран към еврото съгласно Закона за БНБ в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в консолидирания отчет за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на търговски сделки в чуждестранна валута, или отчитането на търговски сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в момента на възникването им, като се представят към "други доходи или загуби от дейността, нетно".

### **2.5. Приходи**

Обичайните приходи на Групата са от дейностите оповестени в *Приложение № 1.2*.

***2.5.1. Признаване на приходи по договори с клиенти***

Обичайните приходи на Групата са от следните дейности: приходи от такси за поддържане на регистър на акционерите/облигационерите, приходи от годишни такси за членство в депозитара, приходи от такси по регистрация/дерегистрация на емисии ценни книжа, такси за извършване услуги на инвестиционните посредници, вписване на особени залози, услуги за трансфер на лихви и дивиденди, финансови и счетоводни услуги и др.

Приходите в Групата се признават, когато контролът върху обещаните в договора с клиента услуги се прехвърли на клиента. Контролът се прехвърля на клиента при удовлетворяване на задълженията за изпълнение по договора чрез предоставяне на обещаните услуги.

***Оценка на договор с клиент***

Договор с клиент е налице само когато при влизането му в сила той:

- а. има търговска същност и мотив;
- б. страните са го одобрили (устно, писмено или на база „установена и общопризната стопанска практика“) и се ангажирали да го изпълнят;
- в. правата на всяка страна и г. условията за плащане могат да бъдат идентифицирани; и
- д. съществува вероятност възнаграждението, на което Групата има право при изпълнение задълженията си за изпълнение, да бъде получено. При оценка на събираемостта се вземат предвид всички релевантни факти и обстоятелства по сделката, вкл. минал опит, обичайни бизнес практики, публикувани правила и направени изявления от страна на Групата.

Договор, за който някой от горепосочените критерии все още не е изпълнен, подлежи на нова оценка през всеки отчетен период. Получените възнаграждения по такъв договор се признават като задължение (пасив по договор) в отчета за финансовото състояние, докато:

- а. всички критерии за признаване на договор с клиент не бъдат изпълнени;
- б. съответното дружество от Групата изпълни задълженията си за изпълнение и е получило цялото или почти цялото възнаграждение (което не подлежи на възстановяване); и/или
- в. когато договорът е прекратен и полученото възнаграждение не подлежи на възстановяване.

При първоначалната оценка на договорите си с клиенти Групата прави допълнителен анализ и преценка дали два или повече договора трябва да бъдат разглеждани в тяхната комбинация и да бъдат отчетени като един, и респ. дали обещаните услуги във всеки отделен и/или комбиниран договор трябва да бъдат отчетени като едно и/или повече задължения за изпълнение.

Всяко обещание за прехвърляне услуги, които са разграничени (сами по себе си и в контекста на договора), и/или на поредица (серия) от разграничени услуги, които по същество са еднакви и имат същия модел на прехвърляне на клиента, се отчита като едно задължение за изпълнение.

Групата признава приход за всяко отделно задължение за изпълнение на ниво индивидуален договор с клиент като се анализират вида, срока и условията за всеки конкретен договор. При договори със сходни характеристики приходите се признават на портфейлна база само ако групирането им в портфейл не би имало съществено различно въздействие върху финансовите отчети.

#### ***2.5.2. Измерване/(оценяване) на приходите по договори с клиенти***

Приходите се измерват въз основа на определената за всеки договор цена на сделката.

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което Групата очаква да има право, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни. При определянето на цената на сделката, Групата взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики, вкл. влиянието на променливи възнаграждения, наличието на съществен финансов компонент, непарични възнаграждения и възнаграждения, дължими на клиента (ако има такива). При договори с повече от едно задължения за изпълнение цената на сделката се разпределя към всяко задължение за изпълнение на база индивидуалните продажни цени на всяка услуга, определени по един от допустимите в МСФО 15 методи, като приоритет се дава на метода на „наблюдаемите продажни цени”.

Промяната в обхвата или цената (или и в двете) на договора се отчита като отделен договор и/или като част от съществуващия договор в зависимост от това дали промяната е свързана с добавяне на услуги, които са разграничени, и от определената за тях цена. В зависимост от това:

а) модификацията се отчита като отделен договор, ако обхвата на договора се разширява поради добавянето на услуги, които са разграничени, и промяната в договорната цена отразява индивидуалните продажни цени на добавените услуги;

б) модификацията се отчита като прекратяване на съществуващия договор и сключване на нов договор (прилагане в бъдещето), ако оставащите услуги са разграничени от прехвърлените преди модификацията, но промяната в договорната цена не отразява индивидуалните продажни цени на добавените услуги;

в) модификацията се отчита като част от съществуващия договор (кумулятивно коригиране), ако оставащите услуги не са разграничени от прехвърлените преди модификацията и следователно са част от едно задължение за изпълнение, което е уредено частично.

**2.5.3. Задължения за изпълнение по договори с клиенти**

Приходите от услуги, генерирани в Групата, са основно от приходи от такси за поддържане на регистър на акционерите/облигационерите, приходи от годишни такси за членство в депозитара, приходи от такси по регистрация/дерегистрация на емисии ценни книжа, такси за извършване услуги на инвестиционните посредници, вписване на особени залози, услуги за трансфер на лихви и дивиденди, финансови и счетоводни услуги и др. Като цяло Групата е достигнала до заключение, че действа като принципал при договореностите си с клиентите, освен ако изрично не е оповестено друго за определени транзакции, тъй като обичайно дружеството контролира услугите преди да ги прехвърли към клиента.

При продажба на услугите, свързани с отчитане на приходи от такси за поддържане на регистър на акционерите/облигационерите, приходи от годишни такси за членство в депозитара и финансови и счетоводни услуги, контролът върху услугите се прехвърля в периода от времето при тяхното предоставяне, тъй като този начин отразява начина на предоставяне и консумиране на услугата. Приходите от продажби се признават в течение на времето чрез измерване на степента на изпълнение на задълженията на Групата (етап на завършеност). За измерването на напредъка (етапа на завършеност) Групата използва метода "обем на извършената работа". Този метод е определен като най-подходящ, тъй като клиентът едновременно получава и употребява ползите, получени от дейността на предприятието в хода на изпълнение на тези дейности.

Оценките за приходите, разходите и/или степента на напредък към завършване се преразглеждат, ако обстоятелствата се променят и/или настъпят нови такива. Всяко последващо увеличение или намаление на очакваните приходи и/или разходи се отразява в печалбата или загубата в периода, в който обстоятелствата, довели до преразглеждането, станат известни на ръководството.

При продажба на услуги, свързани с отчитане на приходи от такси по регистрация/дерегистрация на емисии ценни книжа, такси за извършване услуги на инвестиционните посредници, вписване на особени залози, услуги за трансфер на лихви и дивиденди и др., контролът върху услугите се прехвърля в точно определен момент, при тяхното приемане от клиента, тъй като професионалното становище е свързано само с факти и обстоятелства, които са характерни за конкретната услуга, предоставяна на конкретния клиент, т.е. услугата няма алтернативна употреба.

**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**  
**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

---

*Цена на сделката и условия за плащане*

Цената на сделката включва фиксирана продажна цена, съгласно “Тарифата на цените и услугите на Централен депозитар АД”, приета от Съвета на директорите и в сила от 1 януари 2014 г., съответно актуализирана периодично и която е публично оповестена и достъпна на интернет страницата на дружеството.

*Променливо възнаграждение*

Променливото възнаграждение се включва в цената на сделката само доколкото е много вероятно, че няма да настъпи съществена корекция в размера на признатите кумулативно приходи. Формите на променливо възнаграждение включват:

Неустойки за неизпълнение на задълженията на някоя от страните, включително за качествено изпълнение от страна на Групата. Променливите възнаграждения под формата на неустойки се включват в намаление на цената на сделката, само ако плащането им е твърде вероятно. Опитът на Групата показва, че исторически то спазва изискванията по договорите с клиенти и не е начислявало задължения за неустойки. Получаването на променливите възнаграждения под формата на неустойки, дължими от клиента, зависи от действията на клиента. Поради това те се включва като част от цената на сделката, само когато несигурността за получаването им е разрешена.

Всички последващи промени в размера на променливото възнаграждение се признават като корекция на приходите (като увеличение или намаление) към датата на промяната и/или разрешаване на несигурността. В края на всеки отчетен период дружеството преразглежда направените преценки и актуализира цена на сделките, така че да представи вярно съществуващите и настъпилите през отчетния период обстоятелства.

*Съществен финансов компонент*

Групата е направила анализ и е определила, че продължителността на срока между момента, в който клиента плаща за обещаните и/или получени услуги и момента на прехвърляне на контрола върху тези услуги е в рамките на дванадесет месеца и договореното възнаграждение няма съществен компонент на финансиране.

В редки случаи Групата събира краткосрочни аванси от клиенти, които нямат съществен компонент на финансиране. Събраните авансово плащания от клиента се представят в отчета за финансовото състояние като пасиви по договори с клиенти (*Приложение № 23*).

За услугите, свързани с отчитане на приходи от такси за поддържане на регистър на акционерите/облигационерите, при които клиентът не е заплащал дължимото от него възнаграждение за получените услуги в рамките на 12 последователни месеца, Дружеството-майка спира да начислява приходи от тези услуги, поради високата степен на несигурност за

**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**  
**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

---

получаването на входящите парични потоци и стопанските изгоди, свързани със затруднение на самите фирми-платци (*Приложение № 2.21.1*).

За договори, при които очакването е периодът между прехвърлянето на контрола върху обещаните услуги и плащането от клиента да е до 12 месеца, Групата не коригира цената на сделката за въздействието на значителния компонент на финансиране.

Ключовите преценки и предположения, които оказват съществено влияние върху размера и срока за признаване на приходите от договори с клиенти, са оповестени в *Приложение № 2.21.1*.

**2.5.4. Разходи по договори с клиенти**

Като разходи по договори с клиенти Групата отчита:

- допълнителните и пряко обвързани разходи, които тя поема при сключване на договор с клиент и които очаква да бъдат възстановени за период по-дълъг от дванадесет месеца (разходи за получаване на договор с клиент) и

- разходите, които дружествата от Групата поемат при изпълнение на договор с клиент и които са пряко свързани с конкретния договор, спомагат за генерирането на ресурси за използване при самото изпълнение на договора и се очаква да бъдат възстановени за период по-дълъг от дванадесет месеца (разходи за изпълнението на такива договори).

Групата не поема каквито и да било разходи за получаване на договори с клиенти и разходи за изпълнение на такива договори, които са допустими за и подлежат на капитализация.

**2.5.5. Салда по договори с клиенти**

*Търговски вземания и активи по договори*

Търговските вземания представляват безусловно право на Групата да получи възнаграждение по договори с клиенти и други контрагенти (т.е. то е обвързано само с изтичане на време преди изплащането на възнаграждението).

Първоначалното оценяване, последващата оценка и обезценката на търговските вземания са оповестени в *Приложения № 2.18.1 и 2.21.2*.

Активът по договор е правото на Групата да получи възнаграждение в замяна на услугите, които е прехвърлила на клиента, но което не е безусловно (начисление за вземане). Ако чрез прехвърляне на предоставянето на услугите Групата изпълни задължението си преди клиента да заплати съответното възнаграждение и/или преди плащането да стане дължимо, актив по договор се признава за заработеното възнаграждение (което е под условие). Признатите активи по договор се рекласифицират като търговско вземане, когато правото на възнаграждение стане безусловно.

Правото на възнаграждение се счита за безусловно, ако единственото условие за това, плащането на възнаграждението да стане дължимо, е изтичането на определен период от време.

*Пасиви по договори*

Като пасив по договор Групата представя получените от клиента плащания и/или безусловно право да получи плащане, преди да е изпълнило задълженията си за изпълнение по договора. Пасивите по договор се признават като приход, когато (или като) удовлетвори задълженията за изпълнение.

Активите и пасивите по договор се представят на отделен ред към текущите и нетекущите активи и пасиви в отчета за финансовото състояние и се оповестяват отделно. Те се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи. Активите и пасивите, произтичащи от един договор се представят нетно в консолидирания отчет за финансовото състояние, дори ако те са резултат от различни договорни задължения по изпълнението на договора.

След първоначалното признаване, търговските вземания и активите по договора се подлагат на преглед за обезценка в съответствие с правилата на МСФО 9 Финансови инструменти. Загубите от обезценка в резултат от договори с клиенти се представят отделно от други загуби от обезценка към “други разходи за дейността”.

**2.6. Финансови приходи и разходи**

*Финансови приходи*

Финансовите приходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, и се състоят от: приходи от лихви по депозитни и разплащателни сметки, както и от приходи/печалби от сделки с инвестиции в ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. Финансовите приходи се представят отделно от финансовите разходи на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

*Признаване на приходи от лихви*

Приходите от лихви се изчисляват чрез прилагане на ефективния лихвен процент върху брутната балансова стойност на финансовите активи, с изключение на финансовите активи, които са кредитно обезценени (Етап 3), за които приходите от лихви се изчисляват чрез прилагане на ефективния лихвен процент върху тяхната амортизирана стойност (т.е. брутната балансова стойност, коригирана за провизията за загуби).



**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**  
**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

---

Лихвените приходи по текущи разплащателни сметки се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се представят в статията “други доходи или загуби от дейността, нетно”.

Нетните разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се представят нетно към “други доходи или загуби от дейността, нетно”.

*Финансови разходи*

Финансовите разходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се посочват отделно от финансовите приходи и се състоят от разходи/загуби от сделки с инвестиции в ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

**2.7. Разходи**

Разходите в Групата се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост (до степента, до която това не би довело до признаване на обекти в отчета за финансовото състояние, които не отговарят на определенията за активи и пасиви).

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

**2.8. Имоти, машини и оборудване**

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени в консолидирания финансов отчет по историческа цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

*Първоначално оценяване*

При първоначалното си придобиване имотите, машините и оборудване се оценяват по себестойност, която включва покупната цена, вкл. митническите такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяемите данъци и др.

Групата е определило стойностен праг от 700 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се третираат като текущ разход в момента на придобиването им.

**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**  
**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

---

*Последващо оценяване*

Избраният от Групата подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е модела на себестойността по МСС 16 – историческа цена на придобиване (себестойността), намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

*Последващи разходи*

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

*Методи на амортизация*

Групата използва линеен метод на амортизация на дълготрайните материални активи. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Полезният живот по групи активи е определен в съответствие с: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване и е както следва:

- сгради – 25 г.
- компютърна техника, мобилни телефони – от 2 до 4 г.
- транспортни средства – от 4 до 8 г.
- стопански инвентар – 7 г.

Определеният срок на годност на дълготрайните активи се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

*Обезценка на активи*

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че те биха могли да се отличават трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: справедлива стойност без

разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

*Печалби и загуби от продажба*

Материалните дълготрайни активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на възнаграждението, на което дружеството очаква да има право (приходите от продажбата) и балансовата стойност на актива към датата, на която получателят получава контрол върху него. Те се посочват нетно, към “други доходи/ (загуби) от дейността” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (отчета за печалбата или загубата).

**2.9. Нематериални активи**

Нематериалните активи са представени в консолидирания финансов отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени основно лицензии за програмни продукти, използвани в дружеството.

*Методи на амортизация*

В дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот от 3 до 7 г.

*Обезценка на активи*

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

*Печалби и загуби от продажба*

Нематериалните активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на възнаграждението, на което дружеството очаква да има право (приходите от продажбата) и балансовата стойност на актива към датата, на която получателят получава контрол върху него. Те се посочват нетно, към “други доходи/ (загуби) от

дейността” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (отчета за печалбата или загуба).

### **2.10. Дългосрочни дългови инвестиции**

Дългосрочните дългови инвестиции на Групата се състоят от държавни ценни книжа и са класифицирани като финансови активи, отчитани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход.

#### *Първоначално оценяване*

Първоначално дългосрочните дългови инвестиции се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията (финансовият актив) (*Приложение № 2.18 Финансови инструменти*).

Всички покупки и продажби на дългови инвестиции се признават на “датата на търгуване” на сделката, т.е. датата, на която Групата поема ангажимент да закупи или продаде актива.

#### *Последващо оценяване*

Притежаваните от Групата дългосрочни дългови инвестиции се оценяват последващо по справедлива стойност (*Приложение № 2.20*), на база пазарни цени (цени на дилъри) – „последна цена купува” към последния работен ден на съответния отчетния период (година), т.е. директни (некоригирани) цени (Ниво 1).

Ефектите от последващата преоценка до справедлива стойност се представят в отделен компонент на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход) и респ. в резерв по финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

През периода на държане на дългови ценни книжа, класифицирани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, Групата признава приходи от лихви по метода на ефективния лихвен процент.

#### *Обезценка*

Дългосрочните дългови инвестиции (ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход) подлежат на обезценка за кредитни загуби. Провизията за обезценка (коректив) очаквани кредитни загуби се представят в консолидирания отчет за текущата печалба или загуба и другия всеобхватен доход в статията *разход за обезценка на финансови активи* и като коректив спрямо *резерва по финансови активи*, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в консолидирания отчет за собствения капитал (*Приложение № 2.18*).

*Отписване*

При отписване на дългосрочните дългови инвестиции, кумулативната промяна в справедливата стойност, призната в резерва по финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, се признава (рециклира) в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

**2.11. Търговски и други вземания**

Търговските вземания представляват безусловно право на Групата да получи възнаграждение по договори с клиенти и други контрагенти (т.е. то е обвързано само с изтичане на време преди изплащането на възнаграждението).

*Първоначално оценяване*

Търговските вземания се представят и отчитат първоначално по справедлива стойност на база цената на сделката, която стойност е обичайно равна на фактурната им стойност, освен ако те съдържат съществен финансиращ компонент, който не се начислява допълнително. В този случай те се признават по сегашната им стойност, определена при дисконтова норма в размер на лихвен процент, преценен за присъщ на длъжника.

*Последващо оценяване*

Групата държи търговските вземания единствено с цел събиране на договорни парични потоци и ги оценява последващо по амортизирана стойност, намалена с размера на натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби (*Приложение № 2.18*).

*Обезценка*

Групата прилага модела на очакваните кредитни загуби за целия срок на всички търговски вземания, използвайки опростения подход, определен от МСФО 9, и на база матричен модел за процента на загубата (*Приложение № 18*).

Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондираща корективна сметка за всеки вид вземане към статията “Други разходи за дейността” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

**2.12. Парични средства и парични еквиваленти**

Паричните средства включват касовите наличности и наличностите по разплащателните сметки, а паричните еквиваленти - депозити в банки с оригинален матуритет до три месеца и средствата на депозитите с по-дълъг матуритет, които са свободно разполагаеми за Дружеството съгласно условията на договореностите с банките по време на депозита (*Приложение № 2.18*).

## ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР

### ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА

---

Паричните средства на Фонда за гарантиране на сетълмента се представят отделно от паричните средства на Централния депозитар, тъй като те са дължими на участниците в системата за сетълмент при прекратяване на членството и се наблюдават и управляват отделно от паричните средства на Дружеството-майка (*Приложение № 2.13 и 2.21.3*).

За целите на изготвянето на консолидирания отчет за паричните потоци се прилагат следните правила:

- от паричните средства и паричните еквиваленти се изключват: а) начислените лихви по предоставени срочни депозити в банки, ако и доколкото при евентуалното предсрочно прекратяване на договора с банката за предоставен депозит, дружеството би загубило начислената към 31 декември лихва; б) паричните средства по срочни банкови депозити с оригинален матуритет над 3 месеца, по които дружеството има ограничения или съществени санкции и рестрикции за свободно разполагане по време на срока на депозита; както и в) паричните средства по сметки, които са трайно блокирани;
- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%) в промените на активите и пасивите, участващи в оперативната дейност;
- платените суми за ДДС по доставка на машини, оборудване и нематериални активи, с право на възстановяване, са представени като плащания към доставчици в измененията на търговски и други задължения, в промените на активите и пасивите, участващи в оперативната дейност;
- получените лихви по разплащателни сметки са представени в измененията на активите и пасивите, участващи в оперативната дейност;
- получените лихви от предоставени срочни депозити в банки са представени в инвестиционна дейност, доколкото по съдържание тези операции представляват инвестиране на свободни ресурси на дружеството;
- паричните потоци от емисия на акции се представят нетно с обратно изкупените акции от дъщерни дружества по същата емисия;
- паричните потоци на Фонда за гарантиране на сетълмента са представени в оперативната дейност и съответно намалени от изменението на общите парични потоци.

#### *Последващо оценяване*

Паричните средства и еквиваленти в банки се представят последващо по амортизирана стойност, намалена с натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби.

## 2.12. Гаранционни фондове

### *Гаранционен фонд за обезщетяване на вреди*

Централният депозитар (дружеството-майка) създава специфичен гаранционен фонд за обезщетяване на вреди, възникнали при осъществяване на неговата дейност и причинени на емитенти и притежатели на ценни книжа - в резултат на виновни действия или бездействие от страна на неговите служители, както и за вреди, причинени при загубата на данни относно безналични ценни книжа. Този фонд се формира в рамките на дружеството и на база Закона за публично предлагане на ценни книжа (ЗППЦК - чл.132).

Средствата в гаранционния фонд се формират, както следва:

- до 29.07.2011 г.: а) вноски от членовете на Централния депозитар; и б) 50% от превишението на приходите над разходите за съответния период; и
- за периода след 30.07.2011 г. – 31.12.2020 г. а) вноски от членовете на Централния депозитар; и б) 1% на база реализираните през съответния период приходи от дейността.

Всеки член на Централния депозитар е длъжен да направи встъпителна парична вноска в гаранционния фонд, както и годишна парична вноска в размер, определен в Правилника на депозитара. Тези средства на гаранционния фонд, формирани от вноски на членовете на депозитара, имат характер и се представят като задължение, доколкото са дължими и възстановими на членовете му в момента на доброволно прекратяване на членството им в депозитара (*Приложение № 25*).

Други източници за попълване на средствата в този гаранционен фонд на Централния депозитар са средствата, получени под формата на заеми, дарения, чуждестранна помощ и други. Тези средствата, както отчисленията от доходите/приходите на дружеството /т."б" по-горе/ не са възстановими на членовете на депозитара, и поради това се представят като отделен компонент на собствения капитал (*Приложение № 21*).

Средствата на този гаранционен фонд се инвестират основно в банкови депозити и в ценни книжа, издадени или гарантирани от българската държава. Текущият контрол върху инвестирането на средствата на фонда се осъществява от Съвета на директорите на депозитара, като тези решения в оперативен план се привеждат в действие от изпълнителния директор на Дружеството-майка.

### *Фонд за гарантиране на сетълмента на финансови инструменти*

Централният депозитар е оператор на Фонд за гарантиране на сетълмента на финансовите инструменти, който гарантира приключване на сделките с финансови инструменти, сключени на регулиран пазар на финансови инструменти и администрира неговата дейност, активи и пасиви.

## ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР

### ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА

Той се формира в рамките на Дружеството-майка въз основа на изменение в Наредба № 8 на КФН, обнародвано в ДВ бр. 24 от 12.03.2014, в следствие на което е променен и Правилника за работа на Централния депозитар, одобрен от КФН с Решение №537 от 10.07.2014 г.

Източници на набиране на средства във фонда са първоначалните и месечните вноски от участниците в системата за сетълмент; сумите по наложените глоби за закъснение на сделки с финансови инструменти и други източници.

Средствата на гаранционния фонд са формирани от вноски на членовете на депозитара, имат характер и се представят като задължение (*Приложение № 25*). При ликвидация на фонда след изплащане на задълженията му, ако такива са налице, остатъкът от неговото имущество се разпределя между членовете на фонда, участници в системата за сетълмент, съобразно направените от тях месечни вноски и натрупания доход от инвестирането на средствата, като същевременно се удържат и извършените разходи по поддържане на средствата.

Средствата на този гаранционен фонд могат да се инвестират само в ценни книжа, издадени или гарантирани от българската държава, в банкови депозити и в дългови ценни книжа, издадени от страните членки на Еврозоната с кредитен рейтинг не по-нисък от най-високия текущ кредитен рейтинг на Република България. Налице са специфични изисквания за подхода на инвестиране:

а/ не по-малко от 50 (петдесет) на сто от активите на фонда се поддържат в отделна разплащателната сметка в банката-депозитар;

б/ до 50 (петдесет) на сто от средствата на фонда се поддържат в отделни банкови депозити; като

в/ до 20 (двадесет) на сто могат да се инвестират в ценни книжа (в отделен портфейл); и

г/ не по-малко от 10 (десет) на сто от активите на фонда трябва да са парични средства на безсрочни или срочни със срок до 3 месеца банкови депозити или дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от българската държава, с остатъчен срок до падежа до 90 (деветдесет) дни.

Доходите от инвестиране на набраните средства се използват за покриване на преки административни и други разходи, свързани с дейността на фонда. Общият годишен размер на административните разходи не може да превишава размера на доходите от управление на фонда за същия период.

Контролът върху процеса по инвестиране на средствата на фонда се осъществява на текуща база от Комитета за управление на фонда, като тези решения в оперативен план се привеждат в действие от изпълнителния директор на Дружеството-майка.



#### **2.14. Търговски и други задължения**

Търговските и другите текущи задължения в консолидирания отчет за финансово състояние се представят по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност на база сегашната им стойност при дисконтова норма, присъща за Групата, а последващо – по амортизирана стойност (*Приложение № 2.18. Финансови инструменти*).

#### **2.15. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство**

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в Групата се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в България.

##### ***Краткосрочни доходи***

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки финансов отчет Групата прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумите за самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**  
**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

---

*Дългосрочни доходи при пенсиониране*

*Планове с дефинирани вноски*

Основно задължение на дружествата от Групата като работодатели в България е да извършва задължително осигуряване на наетия си персонал за фонд "Пенсии", допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд "Общо заболяване и майчинство" (ОЗМ), фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест" (ТЗПБ), фонд "Гарантиране вземания на работниците и служителите" (ГВРС) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от Групата в качеството и на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд "Пенсии", фонд "ОЗМ", фонд "Безработица", фонд "ТЗПБ", както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към Групата няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от Групата вноски по плановете с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

*Планове с дефинирани доходи*

Съгласно Кодекса на труда дружествата от Групата в качеството им на работодател в България са задължени да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в

**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**  
**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

---

стойността им, се представя в отчета за всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал”, а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет Групата назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиращи в България, където функционира и самото дружество.

***Доходи при напускане***

Съгласно местните разпоредби на трудовото и осигурително законодателство в България, Групата като работодател има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор преди пенсиониране определени видове обезщетения.

Групата признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база публично анонсиран план, вкл. за реструктуриране, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

**2.16. Акционерен капитал и резерви**

Централен депозитар (Дружеството-майка) е акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на кредиторите на дружеството. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството-майка до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само при закриване на дружеството (специален правен статут – *Приложение № 1.1*).

## ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР

### ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА

Дружеството-майка отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в съда акции.

*Обратно изкупените собствени акции* са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние по себестойност (цена на придобиване), като с брутната им покупна/емисионна цена е намален собственият капитал на Групата. Печалбите или загубите от продажбата на обратно изкупени собствени акции са за сметка на неразпределената печалба и се представят директно в собствения капитал на Групата към компонента “неразпределена печалба”.

Съгласно изискванията на Търговския закон и Устава дружеството-майка е длъжно да формира и *фонд Резервен*, като източниците на средства за този фонд са:

за периода 01.01.2011 – 29.07.2011 г.

- 50 % от превишението на приходите над разходите за периода.
- други източници, предвидени в устава или по решение на Общото събрание.

за периода след 30.07.2011 – 31.12.2020 г.

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя докато средствата във фонда достигнат една десета част от акционерния капитал или по-голяма част, определена по решение на Общото събрание на акционерите;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (**премиен резерв**);
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от *фонд Резервен* могат да се използват за покриване на реализирани загуби от текуща или предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в Устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на капитала.

*Гаранционният фонд* е специфичен компонент на собствения капитал, формиран до 29.07.2011 г. за сметка на задължително разпределение на генерираните от дружеството-майка печалби/доходи (превишението на приходите над разходите - 50%), а от 30.07.2011 г. – 1% от /на база/ приходите от дейността на дружеството-майка.

*Други резерви* се формират за сметка на разпределение на реализирана печалба – по решение на Общото събрание на акционерите.

До 29.07.2011 г. по закон Централен депозитар АД не е разпределял *дивиденди* за акционерите.

### **2.17. Лизинг**

На началната дата на лизинга, която е по-ранната от двете дати - датата на лизинговото споразумение или датата на ангажирането на страните с основните условия на лизинговия договор, Групата прави анализ и оценка дали даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг. Даден договор представлява или съдържа лизинг, ако по силата на него се прехвърлят срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време.

#### *Лизингополучател*

Групата прилага единен модел на признаване и оценка на всички договори за лизинг, с изключение на краткосрочните лизингови договори (лизингов договор със срок от 12 месеца или по-малко от датата на стартиране на лизинга и който не съдържа опция за покупка) и лизинговите договори на активи на ниска стойност (като таблети, персонални компютри, телефони, офис техника и други).

Групата не се е възползвала от практическата целесъобразна мярка на МСФО 16, която позволява на лизингополучателя за всеки клас идентифициран актив да не отделя нелизинговите от лизинговите компоненти, а вместо това да отчита всеки лизингов компонент и свързаните с него нелизингови компоненти като отделен лизингов компонент. За договори, които съдържат лизинг на един или повече лизингови и нелизингови компоненти, Групата прилага политика да разпределя възнаграждението по договори, които съдържат лизингови и нелизингови компоненти, на база относителните единични цени на лизинговите компоненти и съвкупната единична цена на нелизинговите компоненти.

#### *а) активи „право на ползване“*

Групата признава в консолидирения отчет за финансовото състояние актив „право на ползване“ на датата на стартиране на лизинговите договори, т.е. датата, на която основният актив е на разположение за ползване от страна на дружеството-лизингополучател.

Активите „право на ползване“ се представят в консолидирения отчет за финансовото състояние по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация, загуби от обезценка и корекциите, вследствие на преоценки и корекции на задължението по лизинг. Цената на придобиване включва:

- размера на първоначалната оценка на задълженията по лизинг;
- лизингови плащания, извършени към или преди началната дата, намалени с получените стимули по договорите за лизинг;

## ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР

### ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА

- първоначалните преки разходи, извършени от Групата, в качеството ѝ на лизингополучател;
- разходи за възстановяване, които Групата ще направи за демонтаж и преместване на основния актив, възстановяване на обекта, на който активът е разположен, или възстановяване на основния актив в състоянието, изисквано съгласно договора;

Групата амортизира актива „право на ползване“ за по-краткия период от полезния живот и срока на лизинговия договор. Ако собствеността върху актива се прехвърля по силата на лизинговия договор до края на срока на договора, тя го амортизира за полезния му живот. Амортизацията започва да се начислява от датата на стартиране на лизинга.

Сроковете на амортизация по типове активи, предмет на договорите за лизинг, са както следва:

- Транспортни средства – 4,5 години
- Сгради – 3 години.

Групата е избрала да прилага модела на цената на придобиване за всички свои активи „право на ползване“.

Активите „право на ползване“ се тестват за обезценка в съответствие с МСС 36 Обезценка на активи, като се прилага политика за определяне и отчитане на обезценката, аналогична на тази при имотите, машините и оборудването (дълготрайните материални активи). Възстановимата стойност на активите „право на ползване“ е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се определят като разлика между възстановимата и балансовата стойност (когато възстановимата стойност е по-ниска от балансовата), и се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход като разходи за амортизация на правото на ползване.

Активите „право на ползване“ се представят на реда на “Имоти, машини и оборудване” в консолидирания отчет за финансовото състояние, а тяхната амортизация – към “Разходи за амортизация” в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

#### *б) задължения по лизинг*

Групата признава задължения по лизинг на датата на стартиране на лизинга, оценени по настояща стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата. Те включват:

- фиксирани плащания (включително фиксирани по същество лизингови плащания), намалени с подлежащите на получаване лизингови стимули;

- променливи лизингови плащания, зависещи от индекси или проценти първоначално оценени, използвайки индексите или процентите на датата на стартиране на лизинга;
- цената за упражняване на опцията за покупка, ако е достатъчно сигурно, че дружеството-лизингополучател ще ползва тази опция;
- плащания на санкции за прекратяване на лизинговите договори, ако в срока на лизинговия договор е отразено упражняването на опция за прекратяването на договора от страна на дружеството-лизингополучател;
- сумите, които Групата очаква да плати на лизингодателите като гаранции за остатъчна стойност.

Променливите лизингови плащания, които не зависят от индекси или проценки, а са свързани с изпълнение или с използването на основния актив, не се включват в оценката на задължението по лизинг и в актива „право на ползване“. Те се признават като текущ разход в периода, в който настъпи събитието или обстоятелството, довело до тези плащания и се включват към съответния ред по функционален признак в консолидирания отчет за всеобхватен доход, в печалбата и загубата за годината.

Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в договора, ако той може да бъде непосредствено определен или с диференциалния лихвен процент на Групата, който тя би плащала в случай, че заеме финансови средства, необходими за получаването на актив със сходна стойност на актива „право на ползване“, за сходен период от време, при сходно обезпечение и в сходна икономическа среда.

Лизинговите плащания (вноски) съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихва) и припадащата се част от лизинговото задължение (главница). Лихвените разходи по лизинга се представят в консолидирания отчет за всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) на Групата през периода на лизинга на периодична база, така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение, като се представят като „финансови разходи“.

Задълженията по лизинг се представят на отделен ред в консолидирания отчет за финансовото състояние.

Групата оценява последващо задължението по лизинг като:

- увеличава балансовата стойност, за да отрази лихвата по задълженията по лизинг;
- намалява балансовата стойност, за да отрази извършените лизингови плащания;
- преоценява балансовата стойност на задълженията по лизинг, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор;

## **ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**

### **ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

- гаранциите за остатъчна стойност се преразглеждат и коригират, ако е необходимо към края на всеки отчетен период.

Групата преоценява задълженията си по лизинг (при което извършва и кореспондиращи записвания към съответните активи „право на ползване“), когато:

- има промяна в срока на лизинга или е възникнало събитие или обстоятелство, което е довело до промяна в оценката на опцията за закупуване, при което коригираните задължения по лизинг се преизчисляват с коригиран дисконтов процент;
- има промяна в плащанията за лизинг, произтичаща от промяна в индекс или процент или има промяна в сумите, които се очаква да бъдат дължими по гаранции за остатъчна стойност, при което коригираните задължения по лизинг се преизчисляват с непроменения (оригиналния) дисконтов процент (освен когато промяната в лизинговите плащания, произтича от промяна в плаващите лихвени проценти, в този случай се използва коригиран дисконтов процент, който отразява промените в лихвения процент);
- лизинговият договор е изменен и това изменение не е отразено като отделен лизинг, в този случай задължението по лизинг се преизчислява като се базира на срока на променения лизингов договор, дисконтирайки променените лизингови плащания с коригиран дисконтов процент към датата на влизане в сила на изменението.

#### **2.18. Финансови инструменти**

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда едновременно както финансов актив в едно предприятие, така и финансов пасив или инструмент на собствения капитал в друго предприятие.

##### **2.18.1. Финансови активи**

###### *Първоначално признаване, класификация и оценяване*

При първоначалното им признаване финансовите активи се класифицират в три групи, според последващата им оценка: по амортизирана стойност; по справедлива стойност през другия всеобхватен доход; и по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Групата първоначално оценява финансовите активи по справедлива стойност, а в случай на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата, се добавят преките разходи по сделката. Изключение са търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране - те се оценяват на база цената на сделката, определена съгласно МСФО 15 и издадената фактура (*Приложение № 2.4*).



**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**  
**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

---

Покупките или продажбите на финансови активи, чиито условия изискват доставка на активите в рамките на даден период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на търгуване (сделката), т.е. на датата, на която Групата е поела ангажимент да закупи или продаде актива.

Класификацията на финансовите активи при първоначалното им признаване зависи от характеристиките на договорните парични потоци на съответния финансов актив и бизнес модела на Групата за неговото управление. За да бъде класифициран и оценяван по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, условията на даден финансов актив трябва да поражда парични потоци, които представляват "само плащания по главницата и лихвата (СПГЛ)" по неиздължената сума на главницата. За целта се извършва анализ чрез тест на СПГЛ на нивото на инструмент.

Бизнес моделът на Групата за управление на финансовите активи отразява начина, по който Групата управлява финансовите си активи за генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци произтичат от събирането на договорни парични потоци, на продажба на финансовите активи, или и двете.

*Последващо оценяване*

За целите на последващото оценяване финансовите активи на Групата са класифицирани в следните категории:

- Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)
- Финансови активи по справедлива стойност през другия всеобхватен доход с "рециклиране" на кумулативните печалби или загуби (дългови инструменти).

Класификационни групи

*Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)*

Групата оценява финансовите активи по амортизирана стойност когато са удовлетворени и двете условия по-долу:

- финансовият актив се държи и използва в рамките на бизнес модел, имащ за цел неговото държане с оглед получаване на договорните парични потоци от него, и
- условията на договора за финансовия актив поражда парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания на главницата и лихвите върху неиздължената сума на главницата.

Финансовите активи по амортизирана стойност впоследствие се оценяват на база метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП). Те подлежат на обезценка. Печалбите и загубите се

## **ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**

### **ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато активът бъде отписан, модифициран или обезценен.

Финансовите активи по амортизирана стойност на Групата включват: парични средства и еквиваленти в банки, търговски вземания.

*Финансови активи по справедлива стойност през другия всеобхватен доход (дългови инструменти)*

Групата оценява дълговите си инструменти по справедлива стойност през другия всеобхватен доход, когато са удовлетворени и двете условия по-долу:

- финансовият актив се държи и използва в рамките на бизнес модел с цел както за събиране на договорните парични потоци, така и за продажбата му, и
- условията на договора за финансов актив пораждат парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания на главницата и лихвата върху неиздължената сума на главницата.

По отношение на дълговите инструменти по справедлива стойност през другия всеобхватен доход, приходите от лихви, валутната преоценка и загубите от обезценка вкл.и тяхното възстановяване, се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) и се изчисляват по същия начин както тези за финансовите активи, оценявани по амортизирана стойност. Останалите промени в справедливата стойност се признават в другия всеобхватен доход и респ. в резерв по финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. При отписване, кумулативната промяна в справедливата стойност, призната в другия всеобхватен доход, се отчита (рециклира) през печалбата или загубата.

Дълговите инструменти по справедлива стойност през другия всеобхватен доход на Групата включват: държавни ценни книжа, които са представени в статията “дългосрочни дългови инвестиции” в консолидирания отчет за финансово състояние.

#### *Отписване*

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва от консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата когато:

- правата за получаване на паричните потоци от актива са изтекли, или
- правата за получаване на парични потоци от актива са прехвърлени или Групата е поела задължението да плати напълно получените парични потоци, без съществена забава, към трета страна чрез споразумение за прехвърляне; при което: или а) Групата е прехвърлила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху

актива; или б) Групата нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива, но е прехвърлила контрола върху него

Когато Групата е прехвърлила правата си за получаване на парични потоци от актива или е встъпила в споразумение за прехвърляне, тя прави оценка на това дали и до каква степен е запазила рисковете и ползите от собствеността. Когато Групата нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, нито е прехвърлила контрола върху него, тя продължава да признава прехвърления актив до степента на продължаващото си участие в него. В този случай Групата признава и свързаното с това задължение. Прехвърленият актив и свързаното задължение се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Групата е запазила.

Продължаващо участие, което е под формата на гаранция върху прехвърления актив, се оценява по по-ниската от: първоначалната балансова стойност на актива и максималната сума на възнаграждението, което може да се изиска Групата да изплати.

#### *Обезценка на финансови активи*

Групата признава коректив (провизия за обезценка) за очаквани кредитни загуби за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата. Очакваните кредитни загуби се изчисляват като разлика между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Групата очаква да получи, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. Очакваните парични потоци включват и паричните потоци от продажбата на държаното обезпечение или други кредитни подобрения, които представляват неразделна част от условията на договора.

За изчислението на очакваните кредитни загуби на *паричните средства и еквиваленти в банки*, Групата прилага общия подход за обезценка, определен от МСФО 9. Съгласно този подход Групата прилага “тристепенен“ модел за обезценка въз основа на промени спрямо първоначалното признаване на кредитното качество на финансовия инструмент (актив). За целта се прилага рейтингов модел, като се използват рейтингите на банките, определени от международно признати рейтингови фирми като Moody’s, Fitch, S&P, BCRA и Bloomberg. На тази база, от една страна, се използват публични данни за PD (вероятности за неизпълнение), рефериращи към рейтинга на съответната банка, а от друга, от промяната на рейтинга на съответната банка, Групата оценява наличието на завишен кредитен риск. Загубите при неизпълнение се оценяват съобразно наличието на гарантирани и/или обезпечени суми по банковите сметки.

За изчисляване на очакваните кредитни загуби на *търговските вземания и активите по договори с клиенти* Групата е избрала и прилага опростен подход на база матрица за изчисление

на очаквани кредитни загуби и не проследява последващите промени в кредитния им риск. При този подход тя признава коректив (провизия за обезценка) въз основа на очакваната кредитна загуба за целия срок на вземанията към всяка отчетна дата. Групата е разработила и прилага матрица за провизиране, която се базира на историческия опит по отношение на кредитните загуби, коригирани с прогнозни фактори, специфични за длъжниците и за икономическата среда и за които е установена корелационна връзка с процента на кредитните загуби (*Приложение № 29*).

За дългови инструменти по справедлива стойност през другия всеобхватен доход Групата прилага облекчението за нисък кредитен риск. Към всяка отчетна дата тя определя дали дълговият инструмент се преценява като такъв с нисък кредитен риск, като използва цялата разумна и аргументирана информация, която е достъпна без извършване на излишни разходи или усилия. При тази оценка Групата преразглежда вътрешния кредитен рейтинг на дълговия инструмент. В допълнение, Групата преценява дали съществува значително увеличение на кредитния риск, когато плащанията по договора са в просрочие над 30 дни.

Дълговите инструменти на Групата по справедлива стойност през другия всеобхватен доход включват единствено държавни облигации, които са определени като най-висока категория инвестиции (много добри и добри) от *Bloomberg* и следователно, се считат за инвестиции с нисък кредитен риск. Политиката на Групата е да оценява очакваните кредитни загуби за тези инструменти на 12-месечна база. Когато, обаче, е налице значително нарастване на кредитния риск след възникването, провизията за обезценка се начислява на база на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента. Групата използва рейтингите, определени от *Bloomberg*, както за определяне на това дали кредитният риск на дълговият инструмент е значително повишен, така и за приблизителна оценка на очакваните кредитни загуби.

Финансовите активи се отписват, когато не съществува разумно очакване за събиране на паричните потоци по договора.

### **2.18.2. Финансови пасиви**

#### *Първоначално признаване, класификация и оценяване*

При първоначално им признаване финансовите пасиви се класифицират като: такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, или като заеми и привлечени средства, търговски или други задължения, определени като хеджиращи инструменти в ефективен хедж, когато е уместно.

**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**  
**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

---

Първоначално всички финансови пасиви се признават по справедлива стойност, а в случая на заеми и привлечени средства, и търговски и други задължения, нетно от преките разходи по сделката.

Финансовите пасиви на Групата включват търговски и други задължения, както и задължения по гаранционни фондове (*Приложение № 2.13*).

*Последващо оценяване*

Последващото оценяване на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация.

*Класификационни групи*

Получени заеми и други привлечени средства

След първоначалното им признаване, Групата оценява привлечените средства по амортизирана стойност, чрез метода на ефективния лихвен процент. Печалбите и загубите се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато съответният финансов пасив се отписва, както и чрез амортизацията на база ефективен лихвен процент.

Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание каквито и да било дисконти или премии при придобиването, както и такси или разходи, които представляват неразделна част от ефективния лихвен процент. Амортизацията се включва като “финансов разход” в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

*Отписване*

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението бъде погасено, или прекратено, или изтече. Когато съществуващ финансов пасив бъде заменен с друг от същия кредитор при по същество различни условия, или условията на съществуващ пасив бъдат съществено променени, тази размяна или модификация се третира като отписване на първоначалния пасив и признаване на нов. Разликата в съответните балансови суми се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

*Компенсирание (нетирание) на финансови инструменти*

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират (нетират) и в консолидирания отчет за финансовото състояние се отразява нетната сума, ако съществува приложимо законно право за компенсиране на признатите суми и ако е налице намерение за уреждане на нетна основа, или за едновременно реализиране на активите и уреждане на пасивите.

Това изискване произтича от идеята на реалната стопанска същност на отношенията на Групата с даден контрагент, че при едновременното съществуване на тези две изисквания очакваният фактически бъдещ паричен поток и ползи от тези разчети за предприятието е нетният поток, т.е. нетната сума отразява реалното право или задължение на Групата от тези финансови

инструменти - при всички обстоятелства да получи или плати единствено и само нетната сума. Ако не са налице едновременно и двете условия се приема, че правата и задълженията на Групата по повод тези насрещни разчети (финансови инструменти) не се изчерпват при всички ситуации само и единствено с получаването или плащането на нетната сума.

Политиката за нетирането е свързана и с оценката, представянето и управлението на реалния кредитен и ликвиден риск, свързан с тези насрещни разчети.

Критериите, които се прилагат за установяване на "наличие на текущо и правно приложимо право за нетиране" са:

- да не зависи от бъдещо събитие, т.е да не е приложимо само при настъпване на някакво бъдещо събитие;
- да бъде възможно за упражняване и защитимо с правни способности в хода на (кумулятивно):
  - обичайната дейност,
  - в случай на неизпълнение/просрочие, и
  - в случай на неплатежоспособност или несъстоятелност.

Приложимостта на критериите се оценява спрямо изискванията на българското законодателство и установените договорености между страните. Условието за "наличие на текущо и правно приложимо право за нетиране" винаги и задължително се оценява заедно с второ условие - за "задължително намерение за уреждане на тези разчети на нетна база".

### **2.19. Данъци върху печалбата**

*Текущите данъци* върху печалбата на дружествата от Групата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство - Закона за корпоративното подоходно облагане за печалбата. Номиналната данъчна ставка за 2022 г. е 10 %.

*Отсрочените данъци* върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението относно всички временни разлики на дружествата от Групата към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите,

**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**  
**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

---

породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на консолидирания отчет за финансовото състояние и се редуцира до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или капиталова позиция в отчета за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансовата капиталова позиция.

Отсрочени данъчни активи на Групата се представят нетно срещу негови отсрочени данъчни пасиви, когато и доколкото то се явява за тях данъчния платец в съответната юрисдикция, и то само тогава, когато Групата има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данъците върху печалбата.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата, в чиято юрисдикция се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Към 31.12.2022 г. отсрочените данъци върху печалбата на Групата са оценени при ставка, валидна за 2023 г., която е в размер на 10 %.

## **2.20. Оценяване по справедлива стойност**

Някои от активите и пасивите на Групата се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са дългосрочните дългови инвестиции и определени търговски и други вземания и задължения, които се оценяват на повтаряема база.

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или

## **ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**

### **ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които Групата задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници, когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

Групата прилага различни оценъчни техники, които биха били подходящи спрямо спецификата на съответните условия, и за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като се стреми да използва в максимална степен наличната публично наблюдаема информация и респ. – да минимизира използването на ненаблюдаема информация. Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват във финансовите отчети по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:

- Ниво 1 – Котирани (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котирани цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираниите цени са обект на значителни корекции; и
- Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

Групата прилага основно справедлива стойност Ниво 1 и Ниво 3.

Притежаваните от Групата дългосрочни дългови инвестиции, представляващи дългови ценни книжа с фиксирани или определяеми плащания и фиксирани матуритетни дати (държавните ценни книжа - облигации), се оценяват и представят в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност (Ниво 1), доколкото за тях има активен пазар, с достатъчни обеми и честота на сделките, както и текущо наблюдаеми пазарни и ценови данни.

Политиката на оценяване на Групата за съответния вид емисия облигации е както следва:

а) за глобалните емисии облигации:

- последна „цена купува“ на съответните емисии облигации, публикувана от международни информационни агенции в областта на финансовите инструменти Bloomberg за последния работен ден от отчетния период (година).



**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**  
**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

---

б) емисии облигации, търгувани на вътрешен пазар:

- последна „цена. купува” на съответните емисии облигации, публикувана от международни информационни агенции в областта на финансовите инструменти/ Reuters или Bloomberg/ за последния работен ден от отчетния период (година).

Допълнителен анализ за целите на оценяването по справедлива стойност се прави и равнището на котировките на банките-основни дилъри на съответните ценни книжа (ДЦК).

За тези активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност във финансовите отчети на повтаряема база, Групата прави преценка към датата на всеки отчет дали е необходим трансфер в нивата на йерархия на справедливата стойност на даден актив или пасив в зависимост от разполагаемите и използваните към тази дата входящи данни.

В Групата са разработени вътрешни правила и процедури по измерването на справедливата стойност на различните видове активи и пасиви.

На датата на всеки финансов отчет съобразно счетоводната политика на Групата се прави от определено лице общ анализ на предварително събрана информация за движението в стойностите на активите и пасивите, които подлежат на оценка или оповестяване по справедлива стойност, за типа налични данни и възможните фактори за наблюдаваните промени, и се предлага за одобрение пред ръководството на Групата подхода за измерване на справедливите стойности на съответните активи и пасиви към тази дата. При необходимост това се консултира изрично с външни оценители.

За целите на оповестяванията на справедливата стойност, дружеството е групирано съответните си активи и пасиви на база тяхната същност, основни характеристики и рискове, както и на йерархичното ниво на справедливата стойност.

**2.21. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на Групата. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност**

***2.21.1. Признание на приходи от такси за поддържане актуална информация на книги на акционерите /облигационерите***

Съгласно целите на дейността му Дружеството-майка има право да събира месечна такса за регистрирани емисии на безналични финансови инструменти, чиято събираемост е свързана с високи несигурности. За всяка отчетна година неговото ръководство прави специално проучване

и анализ за оценка на вероятността за събираемостта на този вид приходи, като групира контрагентите си в три категории.

За случаите, при които се определи висока несигурност за получаване на входящи парични потоци и стопански изгоди поради сериозни затруднения с фирмите-платци, особено когато те са в статут на ликвидация и/или процедура по несъстоятелност, признаването на прихода се прави частично или изцяло се отлага до датата на неговото евентуално реално събиране (плащане от съответната фирма - задължено лице).

Размерът на такива поддържащи такси, непризнати като приходи за 2022 г. е 453 хил.лв. (2021 г.: 409 хил.лв.).

### **2.21.2. Провизия за обезценка за кредитни загуби на търговски вземания**

Измерването на очакваната кредитна загуба за финансови активи, отчитани по амортизирана стойност е област, която изисква използването на комплексни модели и съществени предположения за бъдещи икономически условия и кредитно поведение на клиенти и длъжници (например вероятността контрагентите да не изпълнят задълженията си и произтичащите от тях загуби).

За прилагането на тези изисквания ръководството на Групата прави редица съществени преценки, като: а) определяне на критерии за идентифициране и оценка на значително увеличение на кредитния риск; б) избор на подходящи модели и предположения за измерване на очакваните кредитни загуби; в) формиране на групи от сходни финансови активи (портфейли) за целите на измерването на очакваните кредитни загуби, г) установяване и оценка за зависимостта между историческите проценти на просрочие и поведението на определени макропоказатели, за да се отразят ефектите от прогнозите за тези макропоказатели в бъдеще при изчисленията на очакваните кредитни загуби (*Приложение № 29*).

Групата използва матрица за провизии за изчислението на очакваните кредитни загуби от търговските вземания. Процентите на провизиите се базират на дните просрочие за една обща група от търговски вземания и активи по договори с клиенти, тъй като те имат сходни модели на загуба (тоест географски, по вид продукт, тип клиент и рейтинг).

Матрицата за провизии първоначално се основава на детайлни исторически наблюдения за проценти на несъбираемост на вземанията на Групата и движението на вземанията по групи просрочия. Обичайно се използват исторически данни поне за три години спрямо датата на финансовия отчет. Групата калибрира матрицата така, че да коригира исторически установените зависимости за кредитните загуби с прогнозната информация, използвайки и вероятностни сценарии. Например, ако се очаква прогнозните икономически условия (пр. БВП) да се влошат

през следващата година, което може да доведе до увеличение на просрочията в дадения сектор, историческите проценти на неизпълнение се коригират. Към всяка отчетна дата, наблюдаваните исторически проценти на неизпълнение се актуализират и се отчитат ефектите от промените в прогнозните оценки.

Оценката на съотношението между наблюдаваните исторически проценти на неизпълнение, прогнозните икономически условия и очакваните кредитни загуби е съществена счетоводна оценка. Стойността на очакваните кредитни загуби е чувствителна към промени в обстоятелствата и прогнозните условия. Историческите кредитни загуби на Групата и прогнозните икономически условия могат да се отклоняват за действителната несъбираемост в бъдеще. Информацията за очакваните кредитни загуби от търговските вземания и активите по договор на групата са оповестени в *Приложение № 18*.

#### ***2.21.3. Парични средства на Фонда за гарантиране на сетълмента в банка в несъстоятелност***

Паричните средства на Фонда за гарантиране на сетълмента включват средства в размер на 473 хил.лв. (*Приложение № 20.1*), които са в банка обявена в несъстоятелност. Рискът от инвестирането на средствата на Фонда за гарантиране на сетълмента се поема от неговите членове, задълженията, към които към 31.12.2022 г. са в размер на 1,493 хил.лв., поради което в консолидирания финансов отчет блокираните средства са нетират срещу задълженията към членовете на Фонда (*Приложение № 25*).

От февруари 2015 г. е временно спряно възстановяването на средства от Фонда, при прекратяване на членство в дружеството-майка Централен депозитар АД. Постъпилите искания в следствие за възстановяване на средства от Фонда, се одобряват до размера на разполагаемите средства (нетно, след нетиране на блокираните средства в банката в несъстоятелност) по партидата на съответния участник.

#### ***2.21.4. Провизии***

По откритите граждански иски срещу Групата, по които все още не са заведени съдебни дела, ръководството е преценило, съвместно с адвокатите му, че на настоящия етап вероятността и рисковете за негативен изход по тези дела са съществени (над 50%), не са признати провизии за задължения в отчета за финансовото състояние към 31 декември 2022 г. (31.12.2021 г.: хил.лв. няма) (*Приложение № 28*).

**2.21.5. Определяне на диференциален лихвен процент на договори за лизинг, в които Групата е лизингополучател**

В случаите, в които Групата е лизингополучател и не може непосредствено от договорите да определи лихвения процент, необходим му за дисконтиране на задълженията по лизинг, то използва диференциалния лихвен процент, който би плащало в случай, че заеме финансови средства, необходими за получаването на актив със сходна стойност на актива „право на ползване“, за сходен период от време, при сходно обезпечение и в сходна икономическа среда. За договори, за които Дружеството няма аналогично финансиране, то търси наблюдаеми данни като пазарни нива на кредитите и банкова статистика, която е публично достъпна и прави специфични за него изчисления и корекции, за да отрази собствения си кредитен рейтинг. (Приложение № 2.17).

**2.21.6. Преглед за индикатори за обезценка на активите „право на ползване“**

Към датата на всеки отчет ръководството на Групата извършва преглед за обезценка на активите „право на ползване“. Ако са налице индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност то последната се изписва до възстановимата стойност на активите.

Дружеството е направило преглед и е установило, че няма налице индикатори за обезценка към 31.12.2022 г. (Приложение № 12).

## 3. ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

## 3.1. Информация за видовете приходи

Приходите от предоставяне на услуги включват:

	2022	2021
	BGN '000	BGN '000
Такси за поддържане на регистър	981	917
Финансови и счетоводни услуги	822	491
Такси за извършване на услуги на инвестиционни посредници - членове на Централен депозитар АД	895	760
Вписване на особени залози	263	468
Годишна такса за членство в Централен депозитар АД	210	177
Такси по агентски услуги в качеството на Централен депозитар за трансфериране на лихви и дивиденди	226	210
Такси по регистрация и deregистрация на емисии от ценни книжа	184	166
Такси от закриване на партида на емитенти	25	31
Такси за регистрационен агент	16	15
Справки и други услуги	47	55
<b>Общо</b>	<b>3,669</b>	<b>3,290</b>

## 3.2. Салда по договори с клиенти

	31.12.2022	31.12.2021
	BGN '000	BGN '000
Търговски вземания (Приложение № 18)	95	102
Вземания от свързани лица (Приложение № 30)	70	43
	<b>165</b>	<b>145</b>
<b>Пасиви по договори с клиенти – трети лица</b>	<b>31.12.2022</b>	<b>31.12.2021</b>
	<b>BGN '000</b>	<b>BGN '000</b>
Получени плащания (аванси) (Приложение № 23), в т.ч.:	84	71
Текуща част	84	71
Нетекуща част	-	-

Няма значими изменения в пасивите по договори с клиенти.

**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР****ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА****4. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА***Другите доходи от дейността включват:*

	<b>2022</b>	<b>2021</b>
	<b>BGN '000</b>	<b>BGN '000</b>
Получено финансиране	24	3
Комисионна за поддръжка на LEI код	2	1
Продажба на ДМА	-	37
Отписана провизия	-	29
Други	3	5
<b>Общо</b>	<b>29</b>	<b>75</b>

**5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ***Разходите за материали включват:*

	<b>2022</b>	<b>2021</b>
	<b>BGN '000</b>	<b>BGN '000</b>
Активи под стойностен праг	16	9
Поддръжка и експлоатация на МПС	14	11
Канцеларски материали и консумативи	11	24
<b>Общо</b>	<b>41</b>	<b>44</b>

**6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ***Разходите за външни услуги включват:*

	<b>2022</b>	<b>2021</b>
	<b>BGN '000</b>	<b>BGN '000</b>
Разходи за поддръжка на информационни технологии	237	243
Поддръжка на офис, офис техника, автомобили	215	108
Граждански договори	153	50
Годишни такси за членство и абонамент	58	58
Електроенергия, отопление и вода	47	24
Наеми (извън обхвата на МСФО 16)	35	40
Съобщения и комуникации	30	30
Одиторски услуги	20	19
Консултантски и юридически услуги	14	22
Банкови такси и комисионни	10	9
Други услуги	111	55
<b>Общо</b>	<b>930</b>	<b>658</b>

**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР****ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА****7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА**

*Разходите за персонала включват:*

	<i>2022</i>	<i>2021</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Възнаграждения и заплати	1,980	1,772
Вноски по социалното осигуряване	265	215
Начислени суми за задължения към персонала при пенсиониране (Приложение № 22)	42	9
Социални придобивки и надбавки	33	30
Начислени суми за неизползвани платени отпуски	18	87
Начислени суми за осигуровки върху отпуски	3	22
<b>Общо</b>	<b>2,341</b>	<b>2,135</b>

**8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА**

*Другите разходи за дейността включват:*

	<i>2022</i>	<i>2021</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Данък върху добавена стойност (непризнат кредит)	101	94
Обучения	30	4
Отчисления за Гаранционен фонд (Приложение № 21)	28	28
Обезценки на вземания (Приложение № 18)	24	16
Командировки	19	-
Представителни мероприятия	15	16
Други данъци и такси	1	10
Други	5	11
<b>Общо</b>	<b>223</b>	<b>179</b>

## 9. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ И РАЗХОДИ

Финансовите приходи и разходи включват:

	2022 BGN '000	2021 BGN '000
<b>Финансови приходи</b>	<b>50</b>	<b>54</b>
Приходи от лихви по дългосрочни дългови инвестиции	48	51
Приходи от лихви по депозити и текущи банкови сметки	1	2
Положителни курсови разлики	1	1
<b>Финансови разходи</b>	<b>(2)</b>	<b>(3)</b>
Отрицателни курсови разлики	-	(1)
Разходи за лихви	(2)	(2)
<b>Общо</b>	<b>48</b>	<b>51</b>

## 10. РАЗХОД ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА

	2022 BGN '000	2021 BGN '000
<b>Консолидиран отчет за всеобхватния доход (печалба или загуба за годината)</b>		
Данъчна печалба за годината по данъчни декларации	55	242
Текущ разход за данък върху печалбата за годината	(5)	(23)
<i>Отсрочени данъци върху печалбата от:</i>		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	(4)	2
<b>Общо разход за данък върху печалбата, отчетен в консолидиранния отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината)</b>	<b>(9)</b>	<b>(21)</b>
<b>Равнение на разхода за данъци върху печалбата определен спрямо счетоводния резултат</b>		
Счетоводна печалба за годината	36	209
Данъци върху печалбата – 10%	(3)	(21)
<i>От непризнати суми по данъчна декларация</i>		
Свързани с увеличения	(6)	-
<b>Общо разход за данък върху печалбата, отчетен в консолидиранния отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината)</b>	<b>(9)</b>	<b>(21)</b>



ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР  
 ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРЕНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА

11. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

<i>Другият всеобхватен доход</i> включва:	2022 BGN '000	2021 BGN '000
<b>Компоненти, които нама да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата</b>		
Последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи	51	(30)
	<u>51</u>	<u>(30)</u>
<b>Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата</b>		
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход:		
<i>Загуби, възникнали през годината</i>	(390)	(40)
<i>Рекласификационни корекции, включени в печалбата или загубата за годината</i>	(7)	-
	<u>(397)</u>	<u>(40)</u>
Данък върху доходите, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход	-	-
<b>Общо друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци</b>	<u><u>(346)</u></u>	<u><u>(70)</u></u>

12. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

BGN'000	Земя и сгради		Компютърна техника		Транспортни средства		Офис обзавеждане и оборудване		Активи в процес на придобиване		Общо	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
<b>Отчетна стойност</b>												
Салдо на 1 януари	862	821	565	552	187	225	97	89	4	4	1,715	1,691
Придобити	321	41	47	13	-	82	32	8	91	-	490	144
Отписани	-	-	(33)	-	-	(120)	-	-	-	-	(33)	(120)
<b>Салдо на 31 декември</b>	<u>1,183</u>	<u>862</u>	<u>579</u>	<u>565</u>	<u>187</u>	<u>187</u>	<u>129</u>	<u>97</u>	<u>95</u>	<u>4</u>	<u>2,173</u>	<u>1,715</u>
<b>Салдо на 1 януари</b>	(187)	(140)	(483)	(415)	(30)	(127)	(57)	(47)	-	-	(757)	(729)
Начислена амортизация за годината	(46)	(47)	(45)	(68)	(32)	(23)	(11)	(10)	-	-	(134)	(148)
Отписана амортизация	-	-	33	-	-	120	-	-	-	-	33	120
<b>Салдо на 31 декември</b>	<u>(222)</u>	<u>(187)</u>	<u>(495)</u>	<u>(483)</u>	<u>(62)</u>	<u>(30)</u>	<u>(68)</u>	<u>(57)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(858)</u>	<u>(757)</u>
<b>Балансова стойност на 31 декември</b>	<u>950</u>	<u>675</u>	<u>84</u>	<u>82</u>	<u>125</u>	<u>157</u>	<u>61</u>	<u>40</u>	<u>95</u>	<u>4</u>	<u>1,315</u>	<u>958</u>
<b>Балансова стойност на 1 януари</b>	<u>675</u>	<u>681</u>	<u>82</u>	<u>137</u>	<u>157</u>	<u>98</u>	<u>40</u>	<u>42</u>	<u>4</u>	<u>4</u>	<u>958</u>	<u>962</u>

**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**  
**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

Отчетната стойност на напълно амортизираните дълготрайни материални активи, представени в отчета за финансовото състояние към 31.12.2022 г., които продължават да се използват в дейността, е 460 хил.лв. (31.12.2021 г. – 362 хил.лв.).

В състава на транспортните средства са отчетени активи „право на ползване“, придобити през 2021 г. Към 31.12.2022 г. отчетната стойност е в размер на 27 хил. лв. (31.12.2021 г.: 27 хил. лв.), натрупаната амортизация 10 хил.лв. (31.12.2021 г.: 5 хил. лв.), балансова стойност 17 хил. лв. (31.12.2021 г.: 22 хил. лв.).

В състава на земите и сградите са отчетени активи „право на ползване“, придобити през 2021 г. Към 31.12.2022 г. отчетната стойност е в размер на 41 хил. лв. (31.12.2021 г.: 41 хил. лв.), натрупаната амортизация 28 хил.лв. (31.12.2021 г.: 14 хил. лв.), балансова стойност 13 хил. лв. (31.12.2021 г.: 27 хил. лв.).

**13. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ**

	<i>Програмни продукти</i>	<i>Програмни продукти</i>
	2022	2021
	BGN '000	BGN '000
<b><i>Отчетна стойност</i></b>		
Салдо на 1 януари	752	681
Придобити	131	71
Салдо на 31 декември	<u>883</u>	<u>752</u>
<b><i>Натрупана амортизация</i></b>		
Салдо на 1 януари	(656)	(613)
Начислена амортизация за годината	(41)	(43)
Салдо на 31 декември	<u>(697)</u>	<u>(656)</u>
<b>Балансова стойност на 31 декември</b>	<u>186</u>	<u>96</u>
<b>Балансова стойност на 1 януари</b>	<u>96</u>	<u>68</u>

Отчетната стойност на напълно амортизираните програмни продукти представени в отчета за финансовото състояние към 31.12.2022 г., които продължават да се използват в дейността, е 572 хил.лв. (31.12.2021 г. – 555 хил.лв.).

**14. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД**

Към 31 декември 2022 г. Дружеството притежава на финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход с балансова стойност 2,061 хил. лв. (31.12.2021 г.: 2,426 хил. лв.)

Към 31.12.2022 г. финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход включват инвестиции в три емисии държавни ценни книжа - облигации, закупени с премия, издадени от Министерство на финансите на РБългария, както следва:

Емисия	Валута	Дата на издаване	Дата на падеж	Лихва по купон	Номинал	Справедлива стойност в оригинална валута	Справедлива стойност в лева
				%	'000	'000	BGN'000
BG2030022219	BGN	28.09.2022	28.03.2028	3.20	450	421	421
XS1208855889	EUR	26.03.2015	26.03.2027	2.63	800	790	1,545
BG2040019213	BGN	21.06.2019	21.06.2039	1.50	180	95	95

Към 31.12.2021 г. финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход включват инвестиции в три емисии държавни ценни книжа - облигации, закупени с премия, издадени от Министерство на финансите на РБългария, както следва:

Емисия	Валута	Дата на издаване	Дата на падеж	Лихва по купон	Номинал	Справедлива стойност в оригинална валута	Справедлива стойност в лева
				%	'000	'000	BGN'000
XS1208855616	EUR	26.03.2015	26.03.2022	2.00	200	207	406
XS1208855889	EUR	26.03.2015	26.03.2027	2.63	800	933	1,826
BG2040019213	BGN	21.06.2019	21.06.2039	1.50	180	194	194

**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР****ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

Падежът на купонните плащания на облигациите е веднъж в годината до датата на падежа за евровите облигации и два пъти в годината до датата на падежа за левовите облигации.

Притежаваните от Групата инвестиции в дългови ценни книжа са класифицирани в Ниво 1 на йерархия на справедливите стойности (*Приложение № 2.20*).

Таблицата по-долу показва равнение между началните и крайните салда на справедливите стойности на Ниво 1:

	<i>Ниво 1</i>
	<i>BGN'000</i>
<b>Салдо към 1 януари 2022 г.</b>	<b><u>2,426</u></b>
Покупки	427
Начислен приход от лихви по ефективен лихвен процент, включен в текущата печалба за годината ( <i>Приложение № 9</i> )	48
Получени лихви	(51)
Падежирала емисия	<u>(392)</u>
Нереализирана загуба, включена в друг всеобхватен доход	<u>(397)</u>
<b>Салдо към 31 декември 2022 г.</b>	<b><u>2,061</u></b>
	<i>BGN'000</i>
<b>Салдо към 1 януари 2021 г.</b>	<b><u>2,466</u></b>
Покупки	
Начислен приход от лихви по ефективен лихвен процент, включен в текущата печалба за годината ( <i>Приложение № 9</i> )	51
Платени лихви	(51)
Нереализирана загуба, включена в друг всеобхватен доход	<u>(40)</u>
<b>Салдо към 31 декември 2021 г.</b>	<b><u>2,426</u></b>

### 15. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ НА ФОНДА ЗА ГАРАНТИРАНЕ НА СЕТЪЛМЕНТА

През 2022 година Централен депозитар е закупил от името на Фонда за гарантиране на сетълмента една емисия държавни ценни книжа – облигации с покупна стойност 139 хил. лв., закупени с премия, издадени от Министерство на финансите на РБългария. както следва:

Емисия	Валута	Дата на издаване	Дата на падеж	Лихва по купон	Номинал	Справедлива стойност в оригинална валута	Справедлива стойност в левова равностойност 31.12.2022
				%	'000	'000	BGN'000
BG2030022219	BGN	28.09.2022	28.03.2028	3.20	150	139	139

### 16. ДРУГИ ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ

Другите дългосрочни вземания включват:

	31.12.2022 BGN '000	31.12.2021 BGN '000
Суми по договор за цедиране на вземане по депозит в банка	94	94
Други вземания	3	2
<b>Общо</b>	<b>97</b>	<b>96</b>

*Суми по договор за цедиране на вземане по депозит в банка*

Банката е поставена първоначално под специален надзор през месец юни 2014 г. и в последствие обявена в несъстоятелност през м.април 2015 г. Първоначалната стойност на придобитите вземания по договор за цесия е в размер на 750 хил.лв. и номинал – 1,000 хил.лв.

Договорът за цесия съдържа специфични прекратителни условия, в случай на бъдещи събития, независещи от депозитара, и които биха могли да настъпят във връзка с особеностите на казуса по промените в статута на банката и произтеклите от това множество цесионни сделки,

и потенциална възможност от оспорване и отмяна на извършената цесия и прихващане от страна на синдиците на банката. Сроктът за такова оспорване е изтекъл на 22.04.2017 г.

През 2017 година от синдиците на банката е предявен иск срещу цедента за обявяване за недействително на извършеното прихващане и цесия с Дружеството. Поради това обстоятелство, както и съдържащите се в договора за цесия специфични прекратителни условия, и нарастналата потенциална възможност от оспорване и отмяна на извършената цесия и прихващане от страна на синдиците на банката, в отчета за всеобхватния доход за 2017 г. е начислена обезценка на вземането по тази цесия в размер на 578 хил.лв. Размерът на обезценката е определен до нетния размер на гарантираното по закон вземане от банки от 196 хил.лв. (100 хил. евро) и сумата от 102 хил.лв., представляваща платените от цедента на депозитара суми по договора за цесия, които биха били дължими, ако евентуално прекратителните условия по договора влязат в сила.

С решение №8 от 27.05.2021 г. Конституционният съд на РБ обяви за противоконституционни разпоредбите на § 5, ал. 1- 4, § 6, ал. 1 и 2, § 7 и § 8 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за банковата несъстоятелност (обн. ДВ, бр. 22 от 2018 г., доп. ДВ, бр. 33 от 2019 г., в сила от 19.04.2019 г.), чл. 60а, ал. 1 от Закона за банковата несъстоятелност (обн. ДВ, бр. 22 от 2015 г., доп. ДВ, бр. 33 от 2019 г., в сила от 19.04.2019 г.), § 16 от Закона за изменение и допълнение на Закона за банковата несъстоятелност (обн. ДВ, бр. 61 от 2015 г., в сила от 11.08.2015 г.) и чл. 60б, ал. 1, 2 и 3 от Закона за банковата несъстоятелност (обн. ДВ, бр. 22 от 2018 г., в сила от 16.03.2018 г.). Решението на Конституционния съд на РБ би могло да се счита като благоприятно обстоятелство, което може да послужи като основание за реализиране правата на ЦД АД по Договора за цесия от 2014 г.

Въпреки наличието на това благоприятно обстоятелство за реализиране правата на ЦД АД по договора за цесия, позицията на ръководството е консервативна и счита, че вероятността вземането да бъде събрано все още не се е променила съществено спрямо предходната година, доколкото в текущия и последните няколко отчетни периоди не са получавани плащания по това вземане, както и че не са в ход каквито и да било действия за събиране на това вземането към настоящия етап.

## 17. АКТИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата към 31 декември са свързани със следните обекти в консолидирания отчет за финансовото състояние:

	временна разлика	данък	временна разлика	данък
	31.12.2022 BGN '000	31.12.2022 BGN '000	31.12.2021 BGN '000	31.12.2021 BGN '000
Дълготрайни активи	(10)	(1)	(10)	(1)
Начисления за неизползвани отпуски	149	15	169	17
Обезценка на вземания	123	12	110	11
Обезценка на цедирани вземания	578	58	578	58
Дългосрочни задължения към персонала	1	-	37	3
<b>Активи по отсрочени данъци върху печалбата</b>	<b>841</b>	<b>84</b>	<b>884</b>	<b>88</b>

При признаване на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на Групата да генерира достатъчна данъчна печалба.

Изменението в салдото на отсрочените данъци за годината е както следва:

Отсрочени данъчни активи	Салдо на 1 януари 2022 година BGN '000	Признати в отчета за всеобхватния доход BGN '000	Салдо на 31 декември 2022 година BGN '000
Дълготрайни активи	(1)	-	(1)
Начисления за неизползвани отпуски	17	(2)	15
Обезценка на вземания	11	1	12
Обезценка на цедирани вземания	58	-	58
Дългосрочни задължения към персонала	3	(3)	-
<b>Общо</b>	<b>88</b>	<b>(4)</b>	<b>84</b>

**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

<i>Отсрочени данъчни активи</i>	<i>Салдо на 1 януари 2021 година</i>	<i>Признати в отчета за всеобхватния доход</i>	<i>Салдо на 31 декември 2021 година</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Дълготрайни активи	(1)	-	(1)
Начисления за неизползвани отпуски	11	6	17
Обезценка на вземания	12	(1)	11
Обезценка на цедирани вземания	58	-	58
Провизии по съдебни спорове	3	(3)	0
Дългосрочни задължения към персонала	3	-	3
<b>Общо</b>	<b>86</b>	<b>2</b>	<b>88</b>

**18. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ**

	<i>31.12.2022 BGN '000</i>	<i>31.12.2021 BGN '000</i>
Търговски вземания	254	238
Провизия за обезценка за кредитни загуби	(159)	(136)
<b>Общо</b>	<b>95</b>	<b>102</b>

Търговските вземания са свързани основно с такси за поддържане книга на акционерите/облигационерите по извършени услуги от Централния депозитар. Те са левови, и безлихвени. Таксите са дължими към датата на извършване на услугата, поради което всички налични вземания са с просрочие. При закъснение в изплащането на таксите за поддържане книга на акционерите/облигационерите, обичайно повече от 180 дни, Групата приема, на база своя исторически опит със събираемостта на тези вземания, че са налице индикатори за обезценка, и започва да признава такава (чрез коректив) в консолидирания отчет за всеобхватния доход (печалбата или загубата за годината) (*Приложение № 2.21*).

Движението на коректива за обезценка на търговските вземания е представен в таблицата по-долу:

	<i>2022 BGN '000</i>	<i>2021 BGN '000</i>
Салдо в началото на годината	136	126
Начислена обезценка	32	29
Възстановена обезценка	(8)	(36)
Отписан коректив за кредитни загуби	(1)	17
<b>Салдо в края на годината</b>	<b>159</b>	<b>136</b>



## 19. ДРУГИ ТЕКУЩИ АКТИВИ

Другите текущи активи включват:

	31.12.2022 BGN '000	31.12.2021 BGN '000
Депозит за сделки – BSE international	-	194
Предплатени разходи	117	94
Гаранционен депозит за присъединяване към T2S	98	
Други	8	7
<b>Общо</b>	<b>223</b>	<b>295</b>

Предплатените разходи за бъдещи периоди включват застраховки, едногодишни такси и лицензи.

## 20. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

20.1 Паричните средства и паричните еквиваленти на Фонда за гарантиране на сетълмента включват:

	31.12.2022 BGN '000	31.12.2021 BGN '000
Парични средства в разплащателни сметки	885	903
<b>Парични средства и парични еквиваленти, посочени в консолидирания отчет за финансовото състояние:</b>	<b>885</b>	<b>903</b>

**Нетни парични потоци на Фонда за гарантиране на сетълмента, включени в консолидирания отчет за паричните потоци, в т.ч.:**

Постъпили средства от второ разпределение на масата на несъстоятелността от Банка, обявена в несъстоятелност	-	32
Вноски на членове в системата за сетълмент	121	55
Постъпления от глоби за забавен сетълмент	-	3
Покупка на ценни книжа	(139)	-

**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**  
**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

20.2 Паричните средства и паричните еквиваленти на Групата включват:

	31.12.2022	31.12.2021
	BGN '000	BGN '000
Парични средства в разплащателни сметки	3,972	3,129
Депозити с оригинален матуритет до 12 месеца	1,230	1,230
Парични средства в каса	5	4
<b>Парични средства и парични еквиваленти, посочени в консолидирания отчет за финансово състояние:</b>	<b>5,207</b>	<b>4,363</b>
Начислени, непадежирали лихви по банкови депозити	(1)	(1)
<b>Парични средства и парични еквиваленти, посочени в консолидирания отчет за паричните потоци:</b>	<b>5,206</b>	<b>4,362</b>

Към 31.12.2022 г. паричните средства в разплащателни и депозитни сметки на Групата включват парични средства на клиенти в размер на 1,624 хил.лв. (31.12.2021 г.: 1,172 хил.лв.).

Наличните към 31.12.2022 г. парични средства по текущи сметки на Групата са изцяло в лева и са основно в банки-акционери със значително влияние, които са с добра репутация и стабилна ликвидност, и с непроменен кредитен рейтинг по Fitch A- и BBB-. На този рейтинг отговарят PD в много ниски нива, поради което ръководството на Групата е определило, че изчислените очаквани кредитни загуби биха били несъществени, и не е признало провизия за обезценка към 31.12.2022 г. (Приложение № 2.18.1)

Срочните депозити в банки са левови. Те имат инвестиционно предназначение, но Групата има свободен достъп до средствата, съгласно условията на договореностите с банките по време на депозита, независимо от оригиналния срок / матуритет на съответния депозит.

Лихвените равнища на депозитите са в границите до 1% в зависимост от сумата и срока на депозита, вида на валутата и пазарните условия.

## 21. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

### *Основен капитал*

Към 31 декември 2022 г. регистрираният акционерен капитал на Централен депозитар АД възлиза на 1,400 хил. лв., разпределен в 14,000 обикновени поименни акции с право на глас с номинална стойност на акция - 100 лева.

На извънредно общо събрание на акционерите на дружеството-майка проведено на 25 ноември 2021 г. е взето решение за увеличение на капитала на дружеството със следните параметри: от 1 000 000 лева на 1 400 000 лева чрез издаване на нови 4 000 броя обикновени поименни безналични акции, всяка една с право на един глас, номинална стойност 100 лева и емисионна стойност 570 лева. Ефектът от обратно изкупени акции води до намаление на стойността на основния капитал с 29 хил.лв.

*Премийният резерв* е формиран от разликата между емисионната и номиналната стойност на емитираните акции. Ефектът от обратно изкупените акции води до намаление на стойността на премийният резерв с 120 хил.лв.

В съответствие с разпоредбата на чл.246 от Търговския закон Централен депозитар АД формира фонд „Резервен”, а съгласно чл. 132 от ЗППЦК – „Гаранционен фонд”.

*Обратно изкупените собствени акции* са 295 броя с номинална стойност 100 лева за акция или общо номинална стойност 29 хил.лв. и цена на придобиване (емисионна стойност) 165 хил.лв. (2021 г.: 56 броя с номинална стойност 100 лева за акция или общо номинална стойност 6 хил.лв. и цена на придобиване (емисионна стойност) 29 хил.лв.).

*Законовите резерви* в размер на 1,088 хил.лв. (31.12.2021 г.: 1,088 хил.лв.) са формирани в съответствие с изискванията на Закона за публично предлагане на ценни книжа и Наредба № 8 на КФН за Централен депозитар на ценни книжа.

*Специфичният законов резерв (Гаранционен фонд)* в размер на 2,579 хил.лв. (31.12.2021 г.: 2,551 хил.лв.) е формиран а) от 50 % от превишението на приходите над разходите на депозитара за периода до 29.07.2011 г., б) от вноски на членовете му, чието членство е прекратено в резултат на санкция и в) от отчисления в размер на 1 % от/на база приходите от дейността на Дружеството-майка за всяка отчетна година.

*Другите резерви* на стойност 150 хил.лв. са формирани от разпределение на печалбата в предходни години.

*Резервът по финансови активи на разположение и за продажба* в размер на (151) хил.лв. (31.12.2021 г.: 246 хил. лв.) е формиран от ефектите от последваща оценка до справедлива стойност на дългосрочните дългови инвестиции.

**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**  
**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

Движението на резерва по финансови активи на разположение и за продажба е както следва:

	2022 BGN '000	2021 BGN '000
Салдо на 1 януари	246	286
Нетна загуба от преоценки на дългосрочни дългови инвестиции	(397)	(40)
Салдо на 31 декември	<u>(151)</u>	<u>246</u>

**22. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ**

Дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на Групата за изплащане на обезщетения на лица от наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст.

Съгласно Кодекса на труда в България всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако има трудов стаж над 10 години в същото предприятие, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране. Това е план с дефинирани доходи (*Приложение № 2.15*). За определяне на тези задължения Групата е направила актюерска оценка, като е ползвала услугите на сертифициран актюер.

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

	31.12.2022 BGN '000	31.12.2021 BGN '000
Сегашна стойност на задълженията на 1 януари	147	108
Разход за текущ стаж	42	9
Разход за лихви	-	-
Извършени плащания през годината	(50)	-
Актюерски загуби от последващи оценки, в т.ч.:	(51)	30
<i>Актюерски загуби/(печалби), възникнали от промени във финансовите предположения</i>	(50)	2
<i>Актюерски загуби, възникнали от промени в професионален стаж</i>	-	28
<i>Актюерски загуби, възникнали от промяна на демографски предположения</i>	(1)	-
Сегашна стойност на задълженията на 31 декември	<u>88</u>	<u>147</u>

**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

Начислените суми, признати в консолидирания отчет за всеобхватния доход по дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране, са както следва:

	<i>2022</i> <i>BGN '000</i>	<i>2021</i> <i>BGN '000</i>
Разходи за текущ трудов стаж	42	9
Извършени плащания през годината	(50)	-
<b>Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в печалбата или загубата (Приложение № 7)</b>	<b>(8)</b>	<b>9</b>
Ефекти от последващи оценки на задълженията към персонала при пенсиониране, в т.ч.: <i>Актюерски загуби/(печалби), възникнали от промени във финансовите предположения</i>	(51)	2
<i>Актюерски загуби от корекции, дължащи се на минал опит</i>	-	28
<b>Компоненти на разходите по плановете с дефинирани доходи, признати в други компоненти на всеобхватния доходи</b>	<b>(51)</b>	<b>30</b>
<b>Общо</b>	<b>(59)</b>	<b>39</b>

При определяне на настоящата стойност към 31.12.2022 г. са направени следните ключови предположения:

- за определяне на дисконтовия фактор е използвана норма на база годишен лихвен процент в размер на 5.00% (2021 г.: 0.20%). Направеното предположение се базира на данните от Европейската централна банка за Дългосрочен лихвен процент за целите на конвергенцията – 10 години падеж, деноминиран в български лева;
- предположението за бъдещо ниво на работните заплати се базира на направените бюджети и на предоставената информация от ръководството на Дружеството и е 1% ръст за следващата година и 1% годишен ръст на заплатите в дългосрочен план (2021 г.: 1% за първата година и 1% в дългосрочен план);
- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението на България за периода 2019 г. – 2021 г. (2021 г.: 2018 г. – 2020г.);
- темп на текучество – между 0% и 12%, в зависимост от пола и възрастта на персонала към момента на извършване на оценката (2021 г.: от 0% до 12%).

Този план с дефинирани доходи създава експозиция на Групата към следните рискове: инвестиционен, лихвен, риск свързан с дълголетие и риск свързан с нарастването на работните заплати. Ръководството на Групата ги оценява по следния начин:

- за инвестиционния – доколкото това е нефондиран план, Групата следва да наблюдава и текущо балансира предстоящите плащания по него с осигуряването на достатъчен паричен ресурс. Историческият опит, а и структурата на задължението, показват, че необходимият по години ресурс не е съществен спрямо обичайно поддържаните ликвидни средства;

- за лихвения – всяко намаление на доходността на ДЦК с подобна срочност води до увеличение на задължението по плана;

- за риска, свързан с дълголетие – сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка и актуална информация за смъртността на участниците в плана. Увеличението на очакваната продължителност на живота би повлияла за евентуално увеличение на задължението. През последните години се наблюдава относителна устойчивост на този показател; и

- за риска, свързан с нарастването на работните заплати – сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка за бъдещото нарастване на работните заплати на участниците в плана. Такова увеличение би довело до увеличение на задължението по плана.

Анализът на чувствителността на основните актюерски предположения, представен по-долу се основава на разумно възможните промени в тези предположения към края на отчетния период като се приема, че останалите остават непроменени:

- ако дисконтовият процент е с 0.5% по-висок (по-нисък), това би довело до (намаление с 4 хил.лв.) увеличение с 4 хил.лв. на отчетеното задължение към персонала при пенсиониране към 31.12.2022 г.;

- ако очакваният ръст на заплатата се увеличи (понижи) с 0.5%, това би довело до увеличение с 3 хил.лв. (намаление с 3 хил.лв.) на отчетеното задължение към персонала при пенсиониране към 31.12.2022 г.;

- ако очакваното текучество на персонала се увеличи (понижи) с 1 бр. това би довело до (намаление със 6 хил.лв.) увеличение със 6 хил.лв. на отчетеното задължение към персонала при пенсиониране към 31.12.2022 г.

Средната продължителност на задължението по плановете за дефинирани доходи към 31.12.2022 г. е 18.33 години.

През следващите пет финансови години, Групата очаква да изплати обезщетения при пенсиониране в размер на 25 хил.лв.

## 23. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

<i>Търговските задължения</i> включват:	<b>31.12.2022</b> <b>BGN '000</b>	<b>31.12.2021</b> <b>BGN '000</b>
Задължения към инвестиционни посредници	156	97
Пасиви по договори с клиенти	84	71
Задължения към доставчици	40	36
<b>Общо</b>	<b>280</b>	<b>204</b>

Задълженията към инвестиционни посредници са свързани с поддържани от тях сметки към депозитара съгласно целите на дейността. Те са левови, текущи и безлихвени.

Задълженията към доставчици са основно по доставка на услуги за 2022 г. и са левови, текущи и безлихвени.

Пасивите по договори с клиенти, включват предплатените такси, основно такси за поддържане регистъра на акционерите или облигационерите за 2022 г. (респ. 2021 г.).

## 24. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ТРЕТИ ЛИЦА

*Задълженията към трети лица* са свързани с плащания по:

	<b>31.12.2022</b> <b>BGN '000</b>	<b>31.12.2021</b> <b>BGN '000</b>
Задължения по плащане на дивиденди и плащане на облигационни емисии (лихви и главница)	874	1,069
Задължения по търговия на емисия права на емитенти	151	53
<b>Общо</b>	<b>1,025</b>	<b>1,122</b>

*Задълженията по търговия на емисия права на емитенти* представляват средствата, постъпили от продажба на права в рамките на процедури по увеличение на капитала акционерни дружества чрез емисия на права. След приключване на процедурата средствата се превеждат по сметка на съответните титуляри.

*Задълженията по плащане на дивиденди и плащания по облигационни емисии* представляват: а) средства, преведени от емитентите за извършване на съответното плащане, които към момента на изготвяне на отчета не са преведени по сметки на инвестиционните

посредници за изплащане на крайните инвеститори; б) върнати от ИП неизплатени дивиденди, които дружеството-майка възстановява по сметка на емитентите.

Задълженията са текущи, безлихвени и в лева.

## **25. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ГАРАНЦИОННИ ФОНДОВЕ**

### *25.1 Гаранционен фонд за обезщетяване на вреди*

Задълженията по Гаранционния фонд за обезщетяване на вреди към 31.12.2022 г. в размер на 80 хил.лв. (31.12.2021 г.: 77 хил.лв.) включват първоначалните и последващите вноски на членовете на Централен депозитар – дружеството-майка във фонда (*Приложение № 2.13*).

### *25.2 Фонд за гарантиране на сетълмента на финансови инструменти*

Към 31.12.2022 г. задълженията към Фонда за гарантиране на сетълмента на финансови инструменти са в размер на 1,024 хил.лв. (31.12.2021 г.: 903 хил.лв.)

Фонд за гарантиране на сетълмента на финансови инструменти е прехвърлен от БФБ АД на 01.10.2013 г. съгласно изменение в нормативната уредба, регулираща дейността на Централния депозитар АД (*Приложение № 1.2. и № 2.13*), както и на база на сключени индивидуални анекси към договорите за набиране на задължения на членовете на БФБ, свързани с прекратяване на гаранционния фонд към БФБ и създаване на Фонд за гарантиране на сетълмента към Централния депозитар АД от 1.10.2013 г.

Задълженията по него включват първоначалните и последващите вноски на членовете на Системата за клиринг и сетълмент (*Приложение 2.13*) в размер на 1,493 хил. лв. (31.12.2021 г.: 1,376 хил. лв.), от които с Решение на Комитета за управление на Фонда от 04.02.2015. са приспаднати блокирани средства по парична сметка на фонда в КТБ - банка обявена в несъстоятелност /банка депозитар на Фонда до юни 2014 г. на стойност 469 хил. лв. (31.12.2021 г.: 473 хил. лв.).



**26. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ**

*Задълженията към персонала и социалното осигуряване включват:*

	<i>31.12.2022</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2021</i> <i>BGN '000</i>
Задължения по неизползвани компенсируеми отпуски	188	199
Задължения към персонала	70	43
Задължения за социално и здравно осигуряване	47	39
Задължения за социално осигуряване върху неизползван отпуск	35	31
<b>Общо</b>	<b>340</b>	<b>312</b>

**27. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ**

*Задълженията за данъци включват:*

	<i>31.12.2022</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2021</i> <i>BGN '000</i>
ДДФЛ	23	34
ДДС	-	8
ЗКПО	4	-
Данък върху разходите	4	2
<b>Общо</b>	<b>31</b>	<b>44</b>

**28. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ**

*Другите текущи задължения включват:*

	<i>31.12.2022</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2021</i> <i>BGN '000</i>
Гаранционни депозити	39	39
Задължения за съучастия	9	3
Други	15	2
<b>Общо</b>	<b>63</b>	<b>44</b>

**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР****ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

Гаранционните депозити, представляват гаранционна вноска, определена от общото събрание на депозитара (дружеството-майка) на членовете на Съвета на директорите, като гаранция за тяхното управление, във връзка с изискванията на чл. 240 от Търговския закон.

**29. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК**

*Структурата на финансовите активи и пасиви на Групата към 31 декември 2022 г. по категории е посочена по-долу:*

	<b>Финансови активи по амортизирана стойност 31.12.2022 BGN '000</b>	<b>Финансови активи по амортизиран а стойност 31.12.2021 BGN '000</b>
<b>Финансови активи</b>		
Финансови активи оценявани по справедлива стойност (Приложение № 14)	2,061	2,426
Финансови активи на ФГС оценявани по справедлива стойност (Приложение № 15)	139	-
Търговски вземания и вземания от свързани лица (Приложение № 18; Приложение № 30)	165	243
Парични средства и парични еквиваленти (Приложение № 20.2)	5,207	4,363
Парични средства и парични еквиваленти на Фонд за гарантиране на сетълмента (Приложение № 20.1)	885	903
	<b>8,457</b>	<b>7,935</b>
	<b>Финансови пасиви по амортизирана стойност 31.12.2022 BGN '000</b>	<b>Финансови пасиви по амортизиран а стойност 31.12.2021 BGN '000</b>
<b>Финансови пасиви</b>		
Краткосрочни банкови заеми	400	-
Търговски задължения (Приложение № 23) и задължения към свързани лица (Приложение № 30)	295	207
Задължения към трети лица (Приложение № 24)	1,025	1,122
Задължения по Гаранционен фонд (Приложение № 25.1)	80	77
Задължения по ФГС (Приложение № 25.2)	1,024	903
Задължения по лизинг (Приложение №31)	30	49
Други текущи задължения (Приложение № 28)	63	44
	<b>2,917</b>	<b>2,402</b>

В хода на обичайната си дейност Групата може да бъде изложена на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързаните парични потоци. Общото управление на риска е фокусирано върху прогнозиране на резултатите от определени области на финансовите пазари за постигане на минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати и състояние на Групата. Политиката в тази област е свързана с извършването на оценки на пазарните обстоятелства във връзка с направените инвестиции и формите за поддържане на ликвидните средства. Част от прилаганите механизми са свързани и с анализ и търсене на приложими решения по отношение определянето на адекватни цени на услугите, предлагани от дружеството-майка и дъщерните дружества. Основният стремеж при управлението на рисковете е недопускането на неоправданата им концентрация.

Управлението на риска се осъществява текущо от оперативното ръководство на Групата съгласно политиката, определена от Съвета на директорите на дружеството-майка. Съветът на директорите е приел основни принципи на общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретните процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на недеривативни инструменти.

По-долу са описани различните видове рискове, на които е изложена Групата при осъществяване на търговските операции, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

### ***Пазарен риск***

#### ***а. Валутен риск***

Групата не е изложена на валутен риск, защото почти всички нейни операции и сделки са деноминирани в български лева и/или евро, доколкото последното е с фиксиран курс спрямо лева по закон.

#### ***Б. Ценови риск***

Групата не е изложена на ценови риск за негативни промени в цените на услугите от обичайната си дейност, обект на нейните операции, защото те са специфични и за определен кръг клиенти, като има установени процедури за периодично актуализиране спрямо промените на пазара.

Групата е изложена на ценови риск по отношение на притежаваните от нея ценни книжа, класифицирани на разположение за продажба, вкл. и поради концентрация в типа книжа.

**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**  
**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

Ръководството оценява като цяло този риск като нисък поради консервативния характер на инвестициите – основно в български държавни ценни книжа. Ръководството е установило процедури за текущо наблюдение на промените в цените, доходността и матуритетната структура на притежаваните държавни ценни книжа, и респ. предприемане на съвременни мерки и действия при наличие на индикатори за по-трайни негативни тенденции, особено сега в обстановката на световната икономическа криза, респ. текущи и задълбочени анализи на обслужването на вътрешния дълг и възможностите за обслужване в бъдеще от страна на българската държава.

Анализът на чувствителността на резултатите на Групата спрямо цените на дълговите ценни книжа, държани от нея, е направен на база състоянието и структурата на инвестициите към 31 декември. Ако тези цени се бяха променили с 5 % увеличение/намаление, ефектът към тази дата би се отразил директно върху нетните активи, доколкото дълговите ценни книжа са класифицирани като финансови активи по справедлива стойност през другия всеобхватен доход и тяхната преоценка се отчита директно като компонент от тях. Този ефект би бил следният:

	<b>31.12.2022</b>	<b>31.12.2021</b>
	<b>BGN'000</b>	<b>BGN'000</b>
Нетни активи (през друг компонент на всеобхватния доход – преоценъчен резерв ФА) – увеличение	110	121
Нетни активи (през друг компонент на всеобхватния доход – преоценъчен резерв ФА) – намаление	(110)	(121)

Ръководството на Групата не е разглеждало възможността за инвестиции в корпоративни дългови инструменти поради неприемливия кредитен риск и ниската ликвидност.

Ръководството на Групата е направило анализ на бизнес модела и спецификата на дългосрочните ценни книжа и е преценило, че те се държат и използват с цел както за събиране на договорните парични потоци, така и за продажбата и пораждаат парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания на главницата и лихвата върху неиздължената сума на главницата. В резултат на този анализ дългосрочните дългови инструменти са класифицирани като финансови активи, отчитани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход.

***Кредитен риск***

Основните финансови активи на депозитара са под формата на парични средства, по текущи и депозитни банкови сметки, дългосрочни дългови инвестиции и търговски и други краткосрочни вземания.

Кредитният риск е свързан с риска някой от контрагентите на Групата да не бъде в състояние да изпълни изцяло и в обичайно предвидените срокове задълженията си към нея. Търговските вземания са представени в отчета за финансовото състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по трудносъбираеми вземания. Такива обезценки са направени за вземания, при които се наблюдават събития и условия, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит. За целта ръководството на Групата е разработило система от критерии за групиране на нейните контрагенти и респ. за оценка на събираемостта на вземанията от тях, вкл. необходимостта от признаване на обезценка и изчисляване на нейния размер.

Групата няма значителна концентрация на кредитен риск.

Дружеството-майка като депозитар извършва специализиран вид услуги, по-голямата част от които се осъществяват след заплащане на съответната такса.

Събираемостта на вземанията се контролира текущо и стриктно от отдел „Регистри” и отдел „Счетоводство” на дружеството-майка, съгласно установената политика на Групата. За целта ежедневно се прави преглед на откритите позиции по клиенти, както и получените постъпления, като се извършва равнение и анализ.

Групата е приела да използва матрица за провизиране на обезценки от очакваните кредитни загуби на търговските вземания. Последните са групирани в групи (портфейли) от различни сегменти клиенти, които имат сходни характеристики.

За всеки отделен портфейл се разработва отделна матрица. Заложеният във всяка матрица проценти се определят на база дните на просрочие, миграционни коефициенти, отразяващи вероятностите едно вземане да прогресира в своето просрочие до зоната на икономическата загуба, и процента на крайната загуба. Обичайно, Групата приема, че датата на икономическата загуба от несъбираемост възниква след 180 дни от първия ден на просрочие. Самите проценти се изчисляват първоначално на бази исторически данни, наблюдавани от Групата, за период поне от 3 години спрямо датата на финансовия отчет. Допълнително, те се коригират чрез включване на възможни ефекти от влиянието на прогнози за макрофактори, когато и за които е установена статистическа корелация, че изменението в тяхното поведение може да окаже съществено влияние на способността на клиентите да обслужват и уреждат задълженията си.

Групата регулярно анализира макроикономическите показатели на страната и стопанската среда, в която нейните клиенти оперират и преразглежда оценката си относно потенциалното влияние върху нейната дейност при възможни промени в ключови индикатори, които наблюдава.

**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**  
**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

---

Всички други вземания, със специфичен кредитен риск, се наблюдават пряко и текущо от ръководствата на дружествата.

Дълговите инструменти на Групата по справедлива стойност през другия всеобхватен доход включват единствено държавни облигации, които са определени като най-висока категория инвестиции (много добри и добри) от Bloomberg и следователно, се считат за инвестиции с нисък кредитен риск. Ръководството на Групата текущо следи рейтингите, определени от Bloomberg, както за определяне на кредитният риск на дълговият инструмент, така и за приблизителна оценка на очакваните кредитни загуби.

Паричните операции са ограничени до няколко първокласни банки (*Приложение № 20*) с висока репутация и ликвидна стабилност. Допълнително кредитната експозиция в банки текущо се следи и анализира с цел ефективно използване на паричните средства.

Групата измерва кредитният риск на паричните средства в банки чрез кредитния рейтинг на банката – контрагент, като е приело, че финансови инструменти с определен външен „инвестиционен кредитен рейтинг“ имат нисък кредитен риск. Обичайно тя работи с банки, които имат такъв рейтинг. За тези инструменти Групата изчислява 12 месечни очаквани кредитни загуби. Банки с рейтинг под инвестиционния кредитен рейтинг се приема, че е налице значително нарастване на кредитния риск.

За определяне на кредитен рейтинг и вероятността от неизпълнение Групата използва информация от външна рейтингова агенция - Moody's, Fitch, S&P, BCRA и Bloomberg, чиято методология е утвърдена и съвместима в световен и европейски мащаб. На базата на рейтинга, то прилага и референтните за този рейтинг PD (вероятности за неизпълнение). Очакваните кредитни загуби се изчисляват като се прилагат така установените PD и LGD (загуби при неизпълнение), изчислени като са приспаднати стойностите на гарантирани и/или застраховани суми.

За ограничаване на риска относно паричните средства и предоставени депозити, политика на Групата е да ги разпределя по текущи сметки и депозити с различен срок в различни банкови институции в България, с висока репутация и доказана надеждност, с което избягва тяхната концентрация в една финансова институция.

Очакваните кредитни загуби се изчисляват на датата на всеки отчетен период.

### ***Ликвиден риск***

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация Групата да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. Тя провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства, добра способност на финансиране на стопанската

**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР****ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

си дейност, осъществява постоянно контролно наблюдение на фактическите и прогнозни парични потоци по периоди напред и поддържане на равновесие между матуритетните граници на активите и пасивите на Групата. Групата генерира и разполага с достатъчно собствени оборотни средства и няма необходимост от привлечени средства за извършване на оперативната си дейност. Текущо матуритетът и своевременното осъществяване на плащанията се следи от финансово-счетоводния отдел на всяко дружество, като се поддържа ежедневна информация за наличните парични средства и предстоящите плащания. Свободните средства се инвестират в срочни депозити при банки, с обичаен оригинален матуритет от 1-12 месеца и български държавни облигации, считани за сравнително нискорискови инструменти, при относително висока доходност.

По-долу са представени финансовите недеривативни пасиви на Групата в края на отчетния период, групирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет и парични потоци. Таблицата е изготвена на база на недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която задължението е изискуемо. Сумите включват главници и лихви.

<i>BGN 000</i>	<i>на</i>	<i>до 1 м.</i>	<i>от 1</i>	<i>от 3 м.</i>	<i>от 6 м.</i>	<i>от 2 г. до</i>	<i>Общо</i>
<b>31 декември 2022 година</b>	<i>виждане</i>		<i>до 3</i>	<i>до 6 м.</i>	<i>до 1 г.</i>	<i>5 г.</i>	
	*		<i>м.</i>				
<b>Финансови пасиви</b>							
Краткосрочни банкови заеми	-	-	-	-	400	-	400
Търговски задължения	-	295	-	-	-	-	295
Задължения към трети лица	874	151	-	-	-	-	1,025
Задължения по Гаранционен фонд*	80	-	-	-	-	-	80
Задължения по ФГС*	1,024	-	-	-	-	-	1,024
Задължения по лизинг	-	3	4	6	7	10	30
Други текущи задължения	63	-	-	-	-	-	63
<b>Общо финансови пасиви</b>	<b>2,041</b>	<b>449</b>	<b>4</b>	<b>6</b>	<b>407</b>	<b>10</b>	<b>2,917</b>

**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**  
**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

<i>BGN 000</i>	<i>на</i>	<i>до 1</i>	<i>от 1</i>	<i>от 3</i>	<i>от 6</i>	<i>от 2</i>	<i>Общо</i>
<b>31 декември 2021 година</b>	<i>виждане*</i>	<i>м.</i>	<i>до 3 м.</i>	<i>м. до</i>	<i>м. до</i>	<i>до 5</i>	
				<i>6 м.</i>	<i>1 г.</i>		
<b>Финансови пасиви</b>							
Търговски задължения	-	207	-	-	-	-	207
Задължения към трети лица	1,069	53	-	-	-	-	1,122
Задължения по Гаранционен фонд*	77	-	-	-	-	-	77
Задължения по ФГС*	903	-	-	-	-	-	903
Задължения по лизинг	-	3	3	6	11	30	53
Други текущи задължения	44	-	-	-	-	-	44
<b>Общо финансови пасиви</b>	<b>2,093</b>	<b>263</b>	<b>3</b>	<b>6</b>	<b>11</b>	<b>30</b>	<b>2,406</b>

\*Сумите са изискуеми при отписване на членовете (Приложение № 2.13)

**Риск на лихвоносните парични потоци**

В структурата на активите и пасивите на Групата основните лихвоносни финансови инструменти са паричните средства по текущи банкови сметки, предоставени срочни банкови депозити и български държавни ценни книжа. Затова приходите и оперативните парични потоци са само до известна степен повлияни от промените в пазарните лихвени равнища. Основната част от лихвоносните активи (депозитите в банки и български ценни книжа) са с фиксиран лихвен процент, който се запазва непроменен до падежа на съответния актив.

Към 31.12.2022 г. Групата не е изложена на лихвен риск от своите дългосрочни и краткосрочни задължения, защото те са обичайно търговски и не са лихвоносни.

**Управление на капиталовия риск**

С управлението на капитала Групата цели да създава и поддържа възможности тя да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства на акционерите и стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в нейния бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитал. През 2022 г. стратегията на ръководството на Групата е да се работи изцяло със собствени средства, генерирани от стопанската й дейност, без да ползва привлечени заемни средства.

Групата текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала си. Характерното за нея е, че тя традиционно финансира дейността си от собствените си генерирани печалби и чрез своите акционери, без използване на дългов капитал.



***Справедлива стойност***

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба на база позицията, предположенията и преценките на независими пазарни участници на основен или най-изгоден за даден актив или пасив пазар. За своите финансови активи и пасиви Групата приема като основен пазар финансовите пазари в България. Затова справедливата стойност на държаните търгуеми ценни книжа се определя на база постигнати котировки на тези пазари и публичната информация за тях. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските и други краткосрочни вземания и задължения, и банковите депозити, Групата очаква да реализира тези финансови активи чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респ. погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Също така, голямата част от финансовите активи и пасиви са краткосрочни по своята същност (търговски вземания, банкови депозити и търговски задължения) и поради това тяхната справедлива стойност може да се приеме, че е приблизително равна на балансовата им стойност.

Доколкото все още не съществува достатъчно пазарен опит, стабилност и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени. Ръководството на Групата счита, че при съществуващите по настоящем обстоятелства представените в отчета за финансовото състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

**30. СВЪРЗАНИ ЛИЦА И СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА*****Основен акционер на дружеството-майка***

Държавата чрез Министерство на финансите (МФ) притежава 43.70% от акциите в основния акционерен капитал на Централен депозитар АД и заедно с държаните от МФ акции от капитала на Българска фондова борса АД, има статут на основен акционер.

***Предприятие с квалифицирано участие от страна на държавата***

Държавата чрез Министерство на финансите, притежава 50.05 % от акциите в основния акционерен капитал на Българска фондова Борса АД и притежава контролно влияние върху финансовата и оперативната политика на групата /контрол/. Последното е свързано лице с Централен депозитар АД, доколкото и в двете дружества държавата има квалифицирано участие и общи представители (директори) в съветите на директорите им. Българска Фондова Борса АД от своя страна също е акционер в Централен депозитар АД с 4.51 % акционерно участие.

**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

Българска независима енергийна борса ЕАД и Файненшъл Маркет Сървисиз (Сервис Финансови Пазари) ЕООД са свързани лица тъй като са дъщерни дружества на Българска Фондова Борса АД - предприятие с квалифицирано участие /контрол/ от страна на държавата.

Другите свързани лица са през ключов управленски персонал.

*Сделки със свързани лица*

<b>Продажби на свързани лица</b>	<b>Вид свързаност</b>	<b>2022</b>	<b>2021</b>
		<b>BGN '000</b>	<b>BGN '000</b>
Административни, счетоводни услуги и информационно обслужване	Предприятие с квалифицирано участие /контрол/ от страна на държавата	432	190
Счетоводни услуги	Дъщерни дружества на предприятие с квалифицирано участие /контрол/ от страна на държавата	402	302
<b>Покупки от свързани лица</b>	<b>Вид свързаност</b>	<b>2022</b>	<b>2021</b>
		<b>BGN '000</b>	<b>BGN '000</b>
Наем	Дъщерно дружество на предприятие с квалифицирано участие /контрол/ от страна на държавата	7	8
Консултантски услуги	Други свързани лица	76	-
<i>Разчети със свързани лица</i>			
<b>Вид свързаност</b>	<b>Вид на разчета</b>	<b>31.12.2022</b>	<b>31.12.2021</b>
		<b>BGN'000</b>	<b>BGN'000</b>
Търговски вземания	Дъщерни дружества на предприятие с квалифицирано участие /контрол/ от страна на държавата	50	43
Търговски вземания	Предприятие с квалифицирано участие /контрол/ от страна на държавата	20	-

Задължения в размер на 15 хил. лв. са към други свързани лица (31.12.2021: 3 хил. лв. към ключов управленски персонал на дружеството-майка).

**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**  
**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

Вземанията и задълженията са краткосрочни и в лева.

Предприятието с квалифицирано участие /контрол/ от страна на държавата е предоставило паричен депозит за обезпечаване на банков заем на Групата (*Приложение № 32*).

*Възнаграждения на ключовия управленски персонал*

Съставът на ключовия управленски персонал е оповестен в *Приложение № 1.1*.

Заплатите и другите краткосрочни доходи на ключовия управленски персонал за 2022 г. възлизат на 318 хил.лв. (2021 г.: 277 хил.лв.), в т.ч.:

- Текущи възнаграждения: 313 хил.лв. (2021 г.: 273 хил.лв.)
- Осигуровки: 5 хил.лв. (2021 г.: 4 хил.лв.).

### 31. ЛИЗИНГ

В консолидирания отчет за финансовото състояние са представени следните обекти и суми, свързани с договори за лизинг:

Активи „право на ползване“ - включени са в консолидирания отчет за финансово състояние към имоти, машини и оборудване – „земи и сгради“ и „транспортни средства“ (*Приложение №12*).

	<i>Сгради</i>	<i>Транспортни средства</i>	<i>Сгради</i>	<i>Транспортни средства</i>
	<i>2022</i>	<i>2022</i>	<i>2021</i>	<i>2021</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
<b>Отчетна стойност</b>				
<i>1 януари</i>	41	27	-	-
Увеличения/придобити	-	-	41	27
Намаления/отписани	-	-	-	-
<b>31 декември</b>	<b>41</b>	<b>27</b>	<b>41</b>	<b>27</b>
<b>Натрупана амортизация</b>				
<i>1 януари</i>	14	5	-	-
Начислена амортизация за годината	14	5	14	5
<b>31 декември</b>	<b>28</b>	<b>10</b>	<b>14</b>	<b>5</b>
<b>Балансова стойност на 31 декември</b> ( <i>Приложение № 12</i> )	<b>13</b>	<b>17</b>	<b>27</b>	<b>22</b>

**ГРУПА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР**  
**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

Задълженията по лизинг към 31 декември са както следва:

	<b>2022</b>	<b>2021</b>
	<b>BGN'000</b>	<b>BGN'000</b>
<b>1 януари</b>	49	-
Увеличения	-	68
Начислена лихва	2	2
Плащания	(21)	(21)
<b>31 декември</b>	<b>30</b>	<b>49</b>
в т.ч.		
Дългосрочна част	10	29
Краткосрочна част	20	20

Разходи, признати в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

	<b>2022</b>	<b>2021</b>
	<b>BGN'000</b>	<b>BGN'000</b>
Разходи за амортизации на активи „право на ползване“ (МСФО 16) – Приложение № 12	19	19
Разходи за лихви за задълженията по лизинг – МСФО 16 (включени във финансовите разходи) – Приложение №9	2	2

Общият изходящ паричен поток по договори за лизинг към 31 декември 2022 г. е в размер на 21 х. лв. (2021 г.: 21 х. лв.).

### **32. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ**

На 13.12.2022 г. Групата е получила банков заем. в размер на 400 хил. лв. за оборотни средства. Заемът е левов, с лихвен процент 2.5%, падеж 20.12.2023 г. и обезпечение – паричен депозит на свързано лице.

### **33. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД**

Не са настъпили събития, които да налагат допълнителни корекции и/или оповестявания в консолидирания финансов отчет на Групата за годината, завършваща на 31 декември 2022 г.

Гр. София  
ул. "Три уши" № 6, ет.4  
Централен депозитар АД

Телефон:(+359 2) 939 19 81  
(+359 2) 400 12 41  
Факс:(+359 2) 939 19 98  
(+359 2) 400 12 56 e-mail:[info@csd-bg.bg](mailto:info@csd-bg.bg)

[www.csd-bg.bg](http://www.csd-bg.bg)

